

VIENYBĖ

LXVII 35 N. • 412 HEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. RUGSĖJO (SEPT.) 4 D., • 1953 M. • KAINA 10c.

DABAR

Mėgino nusižudyti
Bobo Rockefeller
Žirklys Chicagoje
Užmiršta sukaktis

JUOZAS TYSLIAVA

Kodėl Sovietų Sąjungos ambasadorius Irane, Anatolij Lavrentiev, mėgino nusižudyti?

Praeitame Vienybės numeryje, šioje pačioje vietoje, buvo rašyta:

"Tą dieną, kai Kremliaus ambasadorius Lavrentiev atvežė į Teheraną amerikoniškus dolerius ir iraniską aukšą, Mossadegh jau buvo praverkęs valdžią..."

Bet, atrodo, Mossadegh, bevėrdamas krokodilo ašaromis, dar pravirkdė ir Malenkovo ambasadorių.

Ir ne tik pravirkdė. Gavęs kvietimą grįžti į Maskvą, Lavrentiev suprato, ką tai reiškia: jam reikės atsakyti už įkaltą jam gražinti Iranui 8,000,000 dolerių ir 11 tonų aukso...

Štai kodėl Lavrentiev mėgino nusižudyti.

New Yorko Daily News spausdinamame Patricijos Brontes reportaže apie Jieva Rockefellerienę paskelbtas vienas mums, lietuviams, įdomus faktas. Ten rašoma:

"... jos sūnus Winthrop Paul yra vienintelis Rockefellerių ainis, kuris kalba lietuviškai."

Tai rodo, kad Jieva Paulėkaitė - Rockefellerienė, priešingai daugeliui Amerikoje gimusių lietuvių, neišsūžada kelio dėl takelio.

Turtas, garbė ir net meilė ateina ir nueina, bet žmogaus kilmė pasilieka.

Lietuvis yra tuo, kuo jis yra - neblogesnis už kitatautį, kuris, taip pat yra tiek tuo, kuo jis yra - negeresnis už lietuvi.

Nėra abejonės, kad "The truth about Bobo Rockefeller" Jieva perskaitė pirmiau, negu Daily News skaitytojai.

Bet kaip ji, pakankamai gerai mokėdama lietuvių kalbos, galėjo pražiopsoti tokią nesamone?

"Jų vedybų garsa surumstė seniai dingęs ir tariamai miręs tėvas Julius PAULEKIUTE, dirbęs Washington, Pa., angliakasyje, pasivadinęs su trumpintu PAULEKAS vardu."

Šių žodžių autorius, kuriam kartą teko kalbėtis (lietuviškai) su Jieva Paulėkaitė, nenorėtų tikėti, kad ji to nežinotų.

Kada jau kada, bet ši kartą Jieva, rodos, turėtų būti tikra, kas pirmą atsiduro - gaidys, višta ar kiaušinis.

Užpraėjame Vienybės vedamajame dabartinė mūsų paudros būklė buvo apibūdinta tokiomis žodžiais:

"Amerikos lietuvių laikraščiu leidėjus yra apsėdus nepagydoma didybės manija: Aš esu geresnis už tave. Rezultatai, ubagai gėriasi milijonais, kurių jie neturi..."

Kumščia sudavus į stalą New Yorko, žirklys atsiliepė Chicagoje:

Vilnius Prūseika sako, kad Vienybė "prašo išmaldų, pasižadėjusių elgeta."

Ar taj reiškia, kad Vilnius, Prūseikos lūpomis, nori pasigirti, kad jai nereikia elgetauti?

Kita vertus, negalį žinoti, kada velnias juokiasi.

Gal Maskvos sandvičiais maitinamai Vilniai, iš tikrųjų, nereikia "nusižeminti" savo skaitytojams.

Rodos, 1908 metais Bostone buvo paminėta "40 metų, kai lietuviai pradėjo keliauti Amerikon" sukaktis.

Dabar, daugiau, kaip 40 metų praėjus nuo tos "sukak-

KOMUNISTAI, KEISTENYBĖS IR KOREJOS KONFERENCIJA

Popaliubinėje konferencijoje, kuri turi įvykti spalio mėnesį, kaip ir buvo galima laukti, Sovietų Sąjunga dalyvaus agresorių pusėje.

Praeitą savaitę Jungtinių Tautų pilnatis nusprendė, kokios sudėties turį būti politinė konferencija Korejos reikalui. Nustatyta, kad derėsis dvi pusės: vienoje gali dalyvauti Korejos respublika ir bet kuri iš 16 valstybių, kurių kariuomenė kovojo prieš komunistus agresorius Korejoje, antroje pusėje — šiaurinė Koreja ir komunistinė Kinija. Jeigu šiaurinė Koreja ir komunistinė Kinija pagelდაus, jų pusėje gali dalyvauti ir Sovietų Sąjunga.

Popaliubinė konferencija turi susirinkti spalio 15 d. Iki to laiko komunistai turi nurodyti, kas jiems atstovaus.

Komunistinės pusės sudėtis reikalauja kai kurių pastabų. Štai paimekime šiaurinę Koreją.

Kaip žinoma, Pyonyango režimas tėra gryna iškamša, pradžioje Sovietų Sąjungos pastatyta šiaurinėje Korejoje. Tas režimas buvo beveik dingęs iš akių, kai kinų komunistų pajėgos užplūdo šiaurinę Koreją. Tariamoji Pyonyango valdžia tėra šešėlis, kuris gyvena tik iš vardo. Gražintieji belaisviai pasakoja, kad šiaurinė Koreja dabar tvarko kinų generolai ir komisariai. Pagaliau naujasis Pyonyango užsienio reikalų ministeris yra Sovietų Sąjungos pilietis.

Sovietų Sąjunga yra Jungtinių Tautų narys, tačiau popaliubinėje konferencijoje — jeigu ji iš viso dalyvaus, tai tik agresoriaus pusėje. Sovietų

Sąjunga visą laiką rėmė agresorių Korejoje. Ji komunistų kariuomenei ten parūpino karo specialistus, karinį apmokymą, karininkus, ir beveik visus lėktuvus, patrankas, tankus ir kitokius ginklus. Netenka nė priminti, kad leidimas pradėti karą Korejoje buvo gautas iš Maskvos. Be to, Sovietų Sąjunga piestu stojo, norėdama sužlugdyti kiekvieną Jungtinių Tautų pastangą kovoje su agresorium, nors ir pati būdama šios organizacijos nariu. Štai kodėl visai teisinga, kad Maskva popaliubinėje konferencijoje sėdėtų su agresoriais ir jų vardu kalbėtų.

Pagaliau prieiname prie komunistinės Kinijos. Čia susiduriame su tokia keistenybe. Pekino režimas oficialiai niekadados nebuvo atsisakęs, planavusi karo, nors visos komunistinės Kinijos ūkis buvo įkintytas iš šią agresiją, ir du milijonai kinų komunistų kariuomenės peržengė Yalu upę į šiaurinę Koreją, kaip "savanoriai".

Dieną ir naktį Pekino režimo spauda ir radijas nesilovė raginti kinus — aukoti pinigų ir ryžius, kad nupirkus lėktuvų ir kitų ginklų iš Sovietų Sąjungos. Milijonai vyrų, moterų ir net vaikų buvo priversti gaminti ginklus bei kitokią karo medžiagą kinų komunistų kariams Korejoje. Visoje Kinijoje, nuo pačios šiaurės iki pietinių provincijų, ligoninės buvo perkimtos kinų kariais, sužeistas Korejoje. Kinijos geležinkeliai buvo užgrūsti, gabenant karo medžiagą į Koreją. Iš alkanu kinu buvo atimami erūdai, kad Pekinas galėtų atsivežti Maskvai už tankus ir patrankas. Nepaisant to, nuo pat pradžios iki galo Mao Tse Tungas isikibęs laikėsi "savanoriai".

Tai, popaliubinėje Korejos konferencijoje komunistų

pusė rodo tikrai keistą derinį. Pirmiausia — Sovietų Sąjunga, kuri yra Jungtinių Tautų narys ir kuri turi pasirinkti sėdėti su agresoriais, pasakui — komunistinė Kinija, kuri apie du milijonus savo karių metė į frontą ir kurį viešai niekadados prie to neprispazino, pagaliau šiaurinė Koreja, kuri nežinia keno balsu kalbės — Maskvos ar Pekino.

AMERIKA NEMAZINS SAVO GINKLO JĖGŲ

Armijos vadovybė neketina sumažinti naujokų ėmimo bent iki Korejoje bus garantuota taika. Tokiu būdu kas mėnu bus ėmama po 23,000 vyrų ir toliau.

Faktiniai buvo planuojama sumažinti armijos jėgas dar šių metų lapkričio mėnesį. Bet žinios apie vandenilio bombą Rusijoje, taip pat Kinijos ruošimasis prieš Indokiniją, Apisaugos Departamenta vertė šiu planų atsisakyti.

Panašus nusistatymo laikosi ir oro jėgų vadovybė, planavusi paleisti į atsargą net 4,000 karininkų.

Laivyno vadovybė taip pat nežada savo vyrų paleisti į atsargą. Agresyvi Sovietų Sąjungos ir jos satelitų politika JAV verčia ir toliau budėti.

Montgomery, Alabama, rugsėjo 3 d. pasodinta į elektros kėdę slaugė Dennis, aMT, ji apgadino 5,000 dolerių savo giminaite, 5 metų mergaitę, ir vėliau ją nunuodijo.

Vakarų Vokietijoje sumobilizuota 4 milijonai jaunimo kovai su komunistais, siekusi išardyti rinkimus ši sekmadieni.

Motanzas, Kuboje, nežinomi asmenys rugsėjo 3 d. pavogė garvežį, 16 prekinų vagonų ir keturis automobilius.

Praeitis ir dabartis Amerikos aviacijoje

ŠIAURĖS KOREJĄ

LAUKIA BALTIJOS VALSTYBIŲ LIKIMAS, — SAKO SYNGMAN RHEE

Pietų Korejos prezidentas bijosi, kad šiaurės Koreja, nelyginant Baltijos valstybės, galinti tapti komunistinės Kinijos provincija...

Nuo tos dienos, kai buvo pasirašyta Korejos karo paliaubos prezidentas Syngman Rhee pradėjo rūpintis, kad šiaurės Koreja galinti tapti eilinė Kinijos provincija. Jis yra įsitikinęs, kad Kinijos komunistai pasiryžę savo valstybės sienas išplėsti iki buvusios fronto linijos. Jis taip pat mano, kad šiaurės Korejos gyventojai bus ištremti į Kinijos gilumą, o pats kraštas formaliai inkorporuotas. Anot jo, rusų pagrobta Baltijos valstybės šiuo atveju gali būti pavyzdžiu.

Prezidentas Rhee turįs žinių, kad kinai kontroliuoja visą šiaurės Korejos gyvenimą, nors vietos gyventojai tuo esą labai nepatenkinti. Amerikiečiai, būvę belais-

viai, pasakoja, kad kinai šiaurės Korejoje kontroliuoja kelius, vairuoja sunkvežimius, reguliuoja trafiką ir t.t. Tame miestelyje, kur amerikiečiai belaisviai gyvena, kinai davinėje įsakymus, o korejiečiai juos vykde.

Vienas Amerikos armijos karininkas, grįžęs iš nelaisvės, pasakoja, kad viename šiaurės Korejos miestelyje turėjo būti įrengta amerikiečių belaisvių stovykla. Tą stovyklą ruošė kinai. Kai stovykla buvo baigta ir į ją buvo atvežti amerikiečiai, miestelyje nebuvo nė vieno korejiečio. Kur juos kinai išvežė, amerikiečiai ir šandien nežino. Anot karininko, "korejiečiai mirtingai bijosi kinų."

Tie patys amerikiečiai, grįžę iš kinų nelaisvės, pasakoja,

kad šiaurės Korejos vaikai gabenami net į Bulgariją, kad tai esą dalis Kinijos komunistų plano, liečiančio būsimą aneksiją.

Paskiausiais karo mėnesiais Korejos fronte kinų būvę penkis kartais daugiau, negu šiaurės Korejos kareivių. Dabar gi kalbama, kad tarp Kinijos ir šiaurės Korejos esantį pasirašyta sutartis, pagal kurią kinai šiaurės Korejos amijoje tarmausią ne kaip kinai, be kaip korejiečiai.

Taigi, faktiniai, šiaurės Koreja jau dabar yra Kinijos provincija.

V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, šiomis dienomis grįžo iš savo misijos po Europą.

NATO štabe Paryžiuje šiuo metu vyksta pasirošimai manevrams, kuriuose dalyvaus Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Turkijos ir Graikijos karo jėgos.

GEN. W. F. DEAN IRGI PALEIDŽIAMAS

Pekino radijas skelbia, kad dar šią savaitę bus baigta keistis karo belaisviai.

Vienas paskutinių ir labiausiai laukiamų belaisvių yra gen. William F. Dean, patekęs į nelaisvę 1950 m. Buvęs 24 amerikiečių divizijos vadovas esąs Kaesong ir laukia repatriacijos.

Tomis pačiomis kinų radijo žiniomis, gen. Dean visą karo laiką gyvenęs "specialioje vietoje", būvęs gerai prižiūrimas ir dabar sverįs 60 svarų daugiau, negu pirma.

LIETUVIAI BELGIJOJE

Louvaino Kat. Universitete šiemet studijavo keturi lietuviai studentai inž. Paulius Povilaitis, Juozas Navickas, K. J. Lukošius ir K. Jonas Dėdinas. Ilgą laiką sanatorijoje gydėsis stud. Kazimieras Petraitis rudenį studijuos socialinius ir politinius mokslus.

Kanadon emigracija vis dar eina. Taj yra viena šalis, kur lietuviai lengviausiai iš Belgijos gali išvažiuoti.

Sučiuptas komunistas Steinberg iš Lietuvos

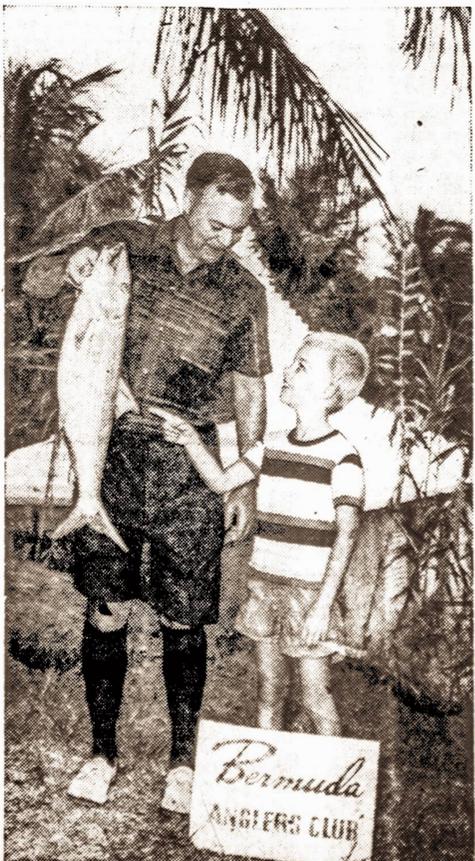
Praeitą savaitę FBI agentai Sierra kalnuose, Kalifornijoje, sučiupo du besislapstancius komunistus, Robert G. Thompson ir Sidney Steinberg. Jėdu priklausė II komunistų grupei, kuri 1949 m. New Yorko buvo nuteista kalėti už planavimą sugriauti šios šalies santvarką. FBI agentai taip pat suėmė kitus tris komunistus, padėjusius aniems dviems slapstyti. Jie gyvena viename kalnų vasarnamyje.

Sidney Steinberg yra kilęs iš Lietuvos, atvykęs į Ameriką 1932 m., ir jo tikroji pavardė yra Ovsiejus Šarfšteinas. Apsigyvenęs Worcester, Mass., Steinbergas po keleto metų įsirašė į komunistų partiją ir tapo vienu jos vadų.

Be šių dviejų, dabar sulimtu, dar kitį penkį slapstosi. FBI agentai tikisi netrukus suimti dar du tos grupės komunistus.

ties", sklaidau 1909 metų Seinu šaltinio komplektą ir ten randu įdomų vieno tų pirmųjų emigrantų (Jono Babkauskos) laišką:

"Išvažiavome iš Hamburgo 1868 m. gruodžio 11 d. Laivas, kuriuo plaukėme, vadinosi James Foster. Lietuvių buvo tame laive 7. Keliavome per marias lygiai 3 mėnesius. Maistą laive dařino mums tik vieną kart per dieną. Klekvienas gavo: septynis sukurius, gabalėlių blogos mėsos, dvi žali bulvi, žiupsnį ryžių, maždaug po puskvortę avižinių miltų ir po pusantros kvortos vandens. Virties valgi turėjome patis. Taip buvo pradžioje, paskiau negavome nei to. Prislėjo taip, kad trečiame mėnesyje žmonėnos buvo pradėję mirti. Buvo dienos, kad numazėjome po kelius. Iš lietuvių, nors keletas sunkiai sirgo, tačiau nemirė nė vienas."

Kai tėvas su sūnum nuvyksta į Bermudą.

APLINK PASAULI

● Britai su egiptiečiais baigia susitarti dėl Suez kanalo zonos evakuacijos. Iš Kairo pranešama, kad sutartis bus pasirašyta šiuo pagrindu: į vietą 80,000 britų karių, dabar saugojančių Suezą, bus pasiųsta Egipto kariuomenė. Bet karo atveju Suez kanalo zona galės naudotis visos kariaujančios Vakarų valstybės.

● Tarp Jugoslavijos ir Italijos prasidėjo žodžių karas dėl Triesto. Viena kita kaltindamos, abi pusės sinčia savo kariuomenių dalinius į pasienį. Italų spauda ir radijas tvirtina, kad Jugoslavija planuoja aneksuoti Triesto zoną, vadinamą B. Šią zoną kontroliuoja jugoslaviai.

● Vakarų Vokietijos policija suėmė apie 1,600 vokiečių komunistų, atsistų iš Sovietų zonos. Suimtųjų agentų tikslas — trukdyti rinkimus, įvyksiančius rugsėjo 6 d. Bonnos respublikoj. Manoma, kad dar keletas šimtų komunistų agentų yra laisvėje.

● Teherano radijas praneša, kad buvęs Irano užsienio reikalų ministeris Fatemi, apie kurio žuvimą pakartotinai buvo skelbiama, telefonavęs savo žmonai, jai pranešdamas, kad jis "yra gyvas ir sveikas."

● Rugsėjūcio 31 d. komunistai paleido 500 amerikiečių belaisvių, kurių sąrašą pirmiau nebuvo.

● Naujasis Morokos sultonas "uždėjo antspaudą" potvarkiui, pagal kurį visi administracijos veiksmai pavedami Vidaus Tarybai. Faktiniai, šis potvarkis atima iš sultono valdžios galią. Į Vidaus Tarybą įeina ir du prancūzų valdžios atstovai.

● Pekino radijas skelbia, kad Sovietų Sąjunga ir Kinija neketinančios atšaukti savo paramos Indokinijos komunistams. Vakarų karo ekspertai mano, kad komunistų puolimas Korejoje šį rudenį esąs neišvengiamas.

● Šiuo metu Teherane vyksta masiniai komunistų areštai. Kai kurių suimtų komunistų namuose rasta daug ginklų, šaudmenų ir įvairių partijos dokumentų.

● Amerikos Legiono konvencijoje, įvykusioje St. Louis, Mo., priimta rezolucija, kurioje reikalaujama pavartoti atominę bombą prieš šiaurės Koreją ir Kiniją tuo atveju, jeigu jos sulaužytų karo paliaubų sutartį.

● Kaj kurios Sovietų Sąjungos pasiuntinybės Azijoje yra skaudžiai paliestos vėliausių valymų. Pradedant ministeriais ir baigiant eiliniiais tarnautojais, pakeičiamas visas pasiuntinybių personalas.

● Rugsėjo 2 d. netoli Nikos, Pietų Prancūzijoje, nukrito kelevinis prancūzų lėktuvas, skridęs į Indokiniją. Nelaimėje žuvo 33 keleviai ir 9 lėktuvo tarnautojai.

● Į Koreją atvyko pirmieji Indijos kariuomenės kontingentai, kurių paskirtis saugoti stovyklas karo belaisvių, a tsisakiusių grįžti namo. Šios stovyklos steigiamos demilitarizuotoje zonoje.

● Manoma, kad Maskva mėgina paveržti iš Kinijos vadedovaujama vaidmenį būsimoje Korejos taikos konferencijoje. Iškviptimas į Maskvą šiaurės Korejos ir Kinijos atstovų taj patvirtina.

Pagerbė klubo vedėją A. Ambrose

HARTFORD, Conn. — Rugs. 22 d. vakare, buvo paminėta vietos lietuvių klubo vedėjo A. Ambrose 60 metų amžiaus sukaktis. Dalyvavo bičiuliai, šeimos nariai ir giminės, apie 200 svečių. Orkestrui palydinti, svečiai sudainavo "Ilgiausių metų" ir "He is a Good Fellow". Tarp svečių, buvo visuomenininkų veikėjų, Hartfordo lietuvių bendruomenės ir amerikiečių atstovai.

Prie garbės stalo su jubilijatu Antanu Ambrose sėdėjo jo šeimos nariai, giminės, klubo ir visuomenės vadai, artimi bičiuliai, miesto ir valstybės pareigūnai, du policijos kapitonai, Seigus, ir Oakley, buvęs teisėjas, vaist. sen. adv. Frank Monchun, valdininkas J. Janush, Jr., visuomenininkas ir lietuviškųjų radio programų vedėjas, W. M. Chase, V. Bringa, buvęs klubo pirmininkas J. Pilky ir kt.

Bankietas buvo gražus: staltiesė gelmė, maistu ir gėrimais

apdėti. Žodžiu, maloni nuotaka. Ypač buvo jauku, kai kalbėtojai reišė p. Ambrose savo linkėjimus ir pagarbą už jo nuopelnus klube, sekmingai vedant klubo biznį. Klubo pirm. Remisk, veddamas bankieto programą, Ambrose įteikė brangias dovanas, tuo būdu vertindamas jo nuopelnus klubui ir vietos lietuviams. Jubilijatas gavo gražų auksinį rankinį laikrodėlį ir tt.

Antanas Ambrose atvyko į Ameriką, būdamas 17 metų jaunuolis. Pradžioje jis apsigyveno Philadelphiaj, vėliau išsikėlė į Burlington, N. J., o 1919 m. atvyko į Hartfordą ir čia išgyveno 34 metus. Dabar, išauklėjęs šeimą, 2 dukreles, 1 sūnų, susilaukęs anūkių, veikus klubo ir kitų organizacijų narys, buvo pagerbtas jo 60 metų amžiaus sukakties proga. A. Ambrose kilęs iš Kedainių apsk., Pakarklių vals. Jis yra Vienybės bičiulis ir rėmėjas. Visu mėgiamas ir gerbiamas tautietis. VMK

JUNGIASI LIETUVIŲ DRAUGIJOS

BALTIMORE, Md. — Maždaug prieš 50 metų, kai emigracija iš Lietuvos buvo gausi, pašalpiųjų draugijų įvairiais vardais buvo pridę labai daug. Visos nebologai vertėsi. Bet ilgainių narių pradėjo senti, stirti ir mirti, draugijos ėmė silpnėti, o emigracija iš Lietuvos sumažėjus, pradėjo nykti.

Pirmiausia išnyko bažnytinės draugijos: šv. Izidoriaus, šv. Kazimiero, šv. Jurgio ir t.t. Tautinės draugijos, kurios buvo sumanesnių vadų rankose, nenorėdamos būti pėdsakais išnykti, kaip bažnytinės, sumanė jungtis į vieną didelę draugiją. Pasirinkę LDK Kęstučio draugiją, kurios konstitucija buvo pažangesnė, išjungė į ją šios draugijos: šv. Jono, Nikolajaus Koperniko, Simano Daukanto ir Dr. Vinco Kudirkos. Viso penkios draugijos.

LDK Mindaugo draugija susijungė su Darbininkų Susivienijimo draugija (pastarąjį išdygo tais laikais kai socialistai su Kelelyvio pagaiba ardė SLA).

Paskutinės dvi draugijos susijungė atskirai todėl, kad jos buvo mišrios, jose priklausė ir moterys. Tokiu būdu iš septynių draugijų liko tik dvi: LDK Kęstučio ir LDK Mindaugo draugijos.

Kadangi čia augęs jaunimas nelabai rašosi į lietuviškas pašalpienes draugijas, tai ilgainių ir tos dvi draugijos ėmė silpnėti. Norint išgelbėti jas

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišryns rūšų, uogų, šaknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nerviškų ligų ir nerviškų galvos skaudėjimų, nuo galčių ir lytiško silpnumo, greitai pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišryne yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Pristūčiam 1 namus. ALEXANDER'S CO. 414 WEST BROADWAY, South Boston 27, Mass.

Jūsų Kojos Kaista, Niežti, Skauda?

Naudokite Zalb ir vėl šypsokitės. Joka kita tepalas nesuteikia tokios pagalbos suminkštinti užtrūnų ant kojų pirštų ir sukietėjimų kojų pėdose. Ne reikia rašyti laiško, siųskite \$1.00 su šiuo skelbimu ir gausite garantuojamą Zalb apmo. kėtu stuntiniu.

BRIDGEFIELD DRUG CO. 461 Gregory St., Bridgeport, Conn.

SALPOS ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS

Washington, D. C. — Salpos organizacijų atstovai tarėsi Washingtone su naujojo iml. gracijos įstatymo administratoriumi Scott McLeod ir jo vadovu Alexander dėl ruošiamų įstatymų vykdyti taisyklių ir darbo ir buto garantijų blankų formos ir teksto.

Scott McLeod savo kalboje pabrėžė, kad jis ir jo įstaiga dės visas pastangas, kad viros įstatymo leistos 214,000 vizų būtų sunaudotos kiek galint trumpesniu laikotarpiu. Į pasitarimą taip pat atsilankė Valstybės Sekretorius J. Foster Dules, kuris pareiškė patitenkinimo, kad salpos organizacijos aktyviai rūpinasi šio įstatymo vykdymu ir pabrėžė, kad Valstybės departamentas didžiai vertina organizacijų talka ir pagalba.

Oficiali darbo ir butų blankų forma ir tekstas dar tik ruošiami ir tikimasi, kad rugsėjo mėnesio viduryje jos bus parduotos.

Balfo įstaiga tuo reikalu informuos suinteresuotus asmenis ir aprūpins visus darbo ir buto formomis, kai tik jos bus paruoštos. Nori gauti tas formas, malonėkite pranešti Balfo įstaigai savo adresu.

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St. Brooklyn 11, N.Y.

Vasario 16 Dienos gimnazijos rėmėjų skaičius didėja

Dar vienas būrelis Vasario 16 Dienos gimnazijos mokiniai remti išsikūrė Brooklyne. Būrelio nariai iš karto už 3 mėnesius sudėjo \$600.00 ir per Balfo įstaigą išsiuntė gimnazijos vadovybei.

Būrelį sudaro: Dr. E. Mekys, Dr. Grigaitis, Luiza Pilelis, Amerikoje gimusi lietuvė, J. Garšva, A. Vikrikas, J. Kačionienė, S. Palionienė, M. Posilionė, J. Sirgėda, J. Milėčius, J. Briedis, M. Tamoliškas, V. Milėčius, A. Veleniškis, Arūnas, Frankas, 6. Dičpinigaitis, V. Grauzinis ir Marija Grauzinytė.

PABALTIEČIŲ STALO TENISO RUNGTYNĖS

Rugsėjo 19-20 d. rengiamos pabaltiečių stalo teniso rungtynės, kurios įvyks ATTA patalpose, Kensington ir Allegheny, Philadelphiaj. Iš viso bus penkos vyrų ir dvi moterų ir vyrų dvejetas. Registracija reikia siųsti iki rugsėjo 17 d. šiuo adresu: K. Kazlauskas, 330 Mountain St. Philadelphia, Pa.

PALANGA

Savininkės: Janina Brazinskienė ir Jonė Žukauskaitė

Vasarnamis, kaip Palangoje, prie atviros jūros, tarp pušų. Kambariai su vaugu arba su teise naudotis virtuve.

Vieta pasiekiami traukiniais iš New Yorko Penn stoties, arba autobusais bei automobiliais Route I-9 ir Route 35.

Prašoma rezervuoti iš anksto. Kainos prieinamos.

305 Park Place Ave., Bradley Beach, N. J. Telefonas: Asbury Park 2-9126

BALTOJI MĚŠKA ATEINA...

KAS KARTĄ PARAGAUJA, TAS VISADA GERIA LIETUVIŠKĄJĮ BALTOSIOS MĚŠKOS ALŲ...

Tai mūsų garbė ir pasididžiavimas, nes Baltosios Mėškos alų geria ir, ji begerdami, giria visi kitataučiai.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ LIETUVIAI, GERO ALAUS MEGĖJAI, VISUR REIKALAUKITE BALTOSIOS MĚŠKOS ALAUS, NES, IŠ TIKRŲJŲ, —GERAS IR GARDUS ALUS.

Baltosios Mėškos alus turi geriausio Europos apynių alaus skonį.

Taip, tai tikras, pilna ta žodžio prasme, apynių alus.

DISTRIBUTORIAI IR PAVIENIAI PIRKĖJAI NESIGAILĖSITE, KREIPĖSI TIESIOG Į

WHITE BEAR BREWING CO., INC.

400 E. MARGARET STREET,

THORNTON, ILL.

Telefonas: THORNTON 5539

Eisenhoweris sveikino vyčių seimą

BOSTON, Mass. — Vietos organizacijų atstovai tarėsi Bostone su naujojo iml. gracijos įstatymo administratoriumi Scott McLeod ir jo vadovu Alexander dėl ruošiamų įstatymų vykdyti taisyklių ir darbo ir buto garantijų blankų formos ir teksto. Iškilmingas pamaldas laikė du Lietuvos vyskupai — V. Brizgys ir V. Padolskis. Pasikalbėjimą su pastaruoju atpaikodamas Boston Post korespondentas pastebi, kad vyskupas Padolskis yra šv. Kazimiero Seminarijos Romoje galva ir kad ši seminarija auklėja Lietuvai kunigus, laukdama krašto išlaisvinimo. Boston Post pabrėžia, kad devyni komunistinio žiaurumo ir okupacijos metal neįstengė palaužti Lietuvos dvasios ir vilties, viena diena, Amerikai padedant, atzauti vėl laisvę. Liet. vyčių pirmininku seim.

mas išrinko Juozą Loją. Kitas Bostono dienraštis, Boston Globe, sumini visą eilę rezoliucijų, kurias Vyčių seimas priėmė. Vienoje rezoliucijų kreipiamasi į Amerikos vyriausybę, kad ji darytų žygių Lietuvos reikalui Jungtinėse Tautose.

Bostono laikraščiai suvažiavimo proga įsidėjo eilę straipsnių apie Lietuvą.

Lietuvos garbės konsulas A. Šalna perskaitė prez. Eisenhowerio atsiųstą šį sveikinimą: "Sveikinu visus susirinkusius į 40-ji metų Lietuvos Vyčių seimą. Tegul šis seimas atspindį drąsą ir tikėjimą tų lietuvių kilmės amerikiečių, kurie, kaip ir latvių bei estų kilmės amerikiečiai, laukia dienos, kada šie trys Baltijos kraštai vėl galės džiaugtis laisvės ir demokratijos palaima."

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

LOS ANGELES, Cal. — Mokytoja L. Šeštokienė, prieš metus laiko atsikėlus iš Newark, N. J., ir gilnius studijas vietinėje City College, gauna mokytojos vietą vienoje amerikiečių pradžios mokykloje. Tai greičiausiai pirmoji iš naujųjų ateivių lietuvių Amerikoje, pradėdanti dirbti amerikiečių pradžios mokykloje.

Lietuvių Dienų rugs. numeris jau išėjo iš spaudos ir pasiekė skaitytojus ir platintojus. Viršelių puošia Metropolitan Operos solisto Algirdo Brazio nuotrauka iš operos Carmen. Gausiai iliustruotas motraukomis iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Susipažinti vienas egz. siunčiama nemokamai. LD administracijos adresas: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Rugs. 30 d. vietos mokytojai turėjo susirinkimą ir išsirinko naują valdybą iš šių asmenų: F. Kudirka, J. Kojelis ir Br. Budrūnas. Buvo tarta liuanistikos mokyklos reikalai, kuri netrukus vėl pr.

NEMOKAMAI

Pamėginkite visi tie kurie kenčiate šiuos skausmus: REUMATISKUS, RANKŲ IR KOJŲ GĖLIMĄ BEI TIRPIMĄ, NEURALGIJĄ, NUOVARGĮ, DIEGLIUS. Jeigu jūs brangi nate savo sveikata, tai tuojau atsiskite savo vardą, pavardę ir adresą drauge su šiuo skelbimu, ir nemokamai gausite naujai pagerintos Deksnio Galingos Mosties. Pavartoje Ją, po savaitės laiko, jeigu nesi jusite sveikesni, grąžinkite mums likusią. Bet mes žinome: tūkstančiams padėjo, padės ir jums. Užtikriname patsekmes!

Yra senas ir teisingas priėjimas: kas tepa, tas važiuoja. Todėl, jeigu nori važiuoti, tai tepk ir tepk su Deksnio Galinga Mostimi.

DEKEN'S PRODUCTS P. O. Box 666 Newark 1, N. J.

A. MIEŽIS ALUS, DEGTINĖ, VYNAS 2207 N. 2nd STREET, PHILADELPHIA, PA. REgent 9-4156

John Baltaduonis FRANKFORD AVENUE CAFE 1700 Frankford Ave., PHILADELPHIA, PA.

SIMON'S CAFE S. KRAUČIUNAS, Sav. Pirmos rūšies maistas DU BARAI Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais 26 ANDOVER STREET, LOWELL, MASS. 2-8568

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc. Tel. LOcust 2-9229 Laidotuvių Direktorai 15 Trumbull Street New Haven, Conn.

KARLONAS Funeral Home Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų. 280 CHESNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. 9-1181

QUALITY MARKET VICTOR ABCUNAS, Sav. 356 PARK STREET, NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS REAL ESTATE 81 Fox Street Waterbury, Conn.

WALLY'S RESTAURANT Geri žmonės, geri gėrimai, geras maistas 865 BANK STREET WATERBURY, CONN. Tel. 3-9838

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvania Universitete
PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-8785

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-2 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA. Tel. DE 4-5136
CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110 PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: dideli graži koplyčia, erdvi alt su baru, pakelvingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai. Neluomet valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visada pasirinksime suteikti geriausį patarnavimą

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO CENTRAS CHICAGOJE
Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokie pobūviai.

KETURIOS SALES
Išnuomojamos vestuvėms ir šilap pobūviams su maistu ar be maisto.
Šeštadieniais ir sekmadieniais šokiais groja BALIO PAKSTO ORKESTRAS

LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS
Tel. Victory 2-6172

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI CHICAGOJE

Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų įmonė Amerikoje. Įmonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.

Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, Telefunken Europai klausyti radijo aparatai

Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.

FURNITURE CENTER Inc.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

[monės vedėjas Justas Lieponis

3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois
Tel. Victory 2-4226

PETRAPILIO SEIME KAIRIEJI BALSAVO PRIEŠ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ?

"Ne prieš nepriklausomybę buvo balsuota, bet tik prieš jos paskelbimą vienos tautos dalies, tai yra Rusijoje atsідūrusių tremtinių," - sako Birutė Grigaitytė - Novickienė, atstovavusi Vitebsko lietuvių tremtinių kolonijai tame seime.

(Tęsinys)

Jo posakis tiems, kurie klausėsi išties visos jo kalbos ir turėjo gerą valią, jokių būdu negalėjo būti supras, kaip pasisakymas prieš Lietuvos nepriklausomybę. Kun. Tamas Vaižgantas sujaudintas, iš vienos pusės, kad jeigu mes, čia dabar tuojau vieningai neapsisprendžiame, tai jam reikšiusi mesti politikavimą. Mykolas Januškevičius savo kalboje įrodinėjo, kad turime gerai apsigalvoti, kad nepakenkime jaunai Rusijos demokratijai, kuri kaip tik pirmoji iškėlė tautų apsisprendimo teisę iki atskirimo iš valstybės, jų pavergusios. Juk tai buvo vienas iš svarbiausių revoliucijos šūkių. Dėl būsimo Lietuvos turinti pasisakyti Lietuvos laudis. Prof. Augustinas Voldemaras labai ilgoje kalboje grynai teoretiskai ir moksliskai apibūdino nepriklausomybės ir neutralumo sąvokas. Jurgis Smolkskis, kuris buvo vienas geriausių seimo kalbėtojų, pabrėžė, kad jeigu mes galime ko nors gero tikėtis, tai ne iš kaizerinės Vokietijos, o tik iš demokratinės Rusijos.

Dėl Jurgio Smolkskio gen. Nagies-Nagevičius pasisako šiais žodžiais: "Pas social-demokratų susitikau su buvusiu gimnazijos draugu Smolkskiu, kuris ilgai Lietuvoje yra susaudytas kaip bolševikas. Jurgis Smolkskis, kaip man žinoma, niekuomet bolševiku nebuvo, jis buvo tikrai socialdemokratas, kas netrukė būti jam geru Lietuvos patriotu, jo susaudymas telkė jį juoda dėmė tiems, kurie, dėl savo politinio slausprotiškumo, nesugebėjo atskirti socialdemokratą nuo bolševiko, ir nužudė visai nekaltą žmogų - lietuvį."

Stasys Šilingas kalbėjo: "Kaip mes, tremtiniai, čia Rusijoje galime balsuoti už nepriklausomybę, jei nežinome šiuo klausimu nusistatymo (lietuvių pačioje Lietuvoje)?" (šie žodžiai pacituoti gen. Nagiaus-Nage-

vičiaus, kaip "auksaburniu", tik nepasakytą, kad tai Stasio Šilingo žodžiai). Buvo ir daugiau kalbėtojų, kaip kunigas Laukaitis, C. Petruskevičius, iš jaunuju - Vytautas Endziulaitis (vėliau miręs džiova). Petras Balys (bolševikų sąsaudytas), bet jų kalbų turinio neprisimenu.

Lietuvos ateities klausimas buvo plačiai diskutuojamas ir atskirose frakcijose. Man teko jas iškalbėti savoje, soc. liaudininkų frakcijoje. Ginečiavo labai karšti, ir aiškiai prisimeniu pagrindinę mintį, būtent: kad savo likimo sprendimas priklauso visiems Lietuvos žmonėms. Dažnai buvo vartojamas išsireiškimas "liaudžiai". Lietuvių tauta turinti patį savo steigiamajame susirinkime paskelbti nepriklausomybę. Jei mes čia dabar tai padarysime, tai būsime užuorioriais tautos pagrindines teises - politinio apsisprendimo. Jei esame demokratai, neprivalome pasisavinti, kas priklauso visiems lietuviams. Nors soc. liaudininkų frakcijoje buvo ir radikalesnių atstovų, kaip M. Januškevičius, P. Balys ir kiti, tačiau aiškiai prisimenu, kad dauguma palaikė nuomonę Fejčijos Bortkevičienės, Antano Suginto, Jurgio Kriščiūno ir kitų nuosauklesnių kalbėtojų. Su dideliu nekantrumu laukta atvykstant Slezevičiaus, nes jis, dėl transporto kėblumo, atvyko jau seimui gerokai įpusėjus. Jo karšta kalba buvo plaukianti iš širdies gelmių, jo nuomonė būtinai turinti būti dabar jau, čia seime, paskelbta ir kad mes tuo Lietuvos žmonių teisių nepažeisime. Ši kalba visiems soc. liaudininkų frakcijos nariams padarė gilias įspūdžio. Aš asmeniniai pirmą kartą girdėjau M. Slezevičių kalbant, toji kalba pasilikio man kelrodžiu visam mano gyvenimui.

M. Slezevičiui replikavo palyginamai jaunas žmogus, kario uniformoje. Deja, jo pavadėdė nebeatsimenu. Jo kalbos turinys buvo maždaug toks: Mes nesame nepriklausomybės priešai, mūsų visų akys ir širdys nukreiptos į Lietuvą, mes norime, kad vokiečiai greičiau apieistų mūsų žemę, ir kad patys Lietuvos žmonės nutartų, kaip jie nori tvarkytis. Paskutiniojo kalbėtojo išvaidžijimai ir jau anksčiau susiformavusi nuomonė nusvėrė M. Slezevičiaus kalbą. Ir vėliau, plenumo, kairojo sparno (Santariečių, soc. liaudininkų ir soc. demokratų) dauguma balsavo prieš dešiniojo sparno rezoliuciją.

Gen. Nagius - Nagevičius savo straipsnyje klausia, kodėl gi mūsų tremtiniai taip tuomet balsavo? Manau, patriotizmo stokos negalima primesti nei Stasiui Šilingui, jau 1918 m. Valstybės Tarybos Vicepirmininkui, nei prof. P. Leonui 1918 m. pirmajam Lietuvos Teisingumo ministru, nei visai eilei patriotinio jaunimo, nei tiems kariams, kurie Petrapilio seime buvo kajriojo bloko tarpe, o už metų, pirmieji grįžę Lietuvon, Mykolu Slezevičiui savanoriui pasaukus, stoji Lietuvos laisvės ginti. Atsakymą skaitytojas ras pridedamajame šio straipsnio gale dokumente - kajriojo sparno rezoliucijoje, ir galbūt šiame mano suglaustame seimo aprašyme.

Manau, kad vieną kartą visam laikui reikia nustoti skeldus kalbas, kad kairieji balsavo prieš nepriklausomybę. Ne prieš nepriklausomybę buvo balsuota, bet tik prieš jos paskelbimą vienos tautos dalies, tai yra Rusijoje atsідūrusių tremtinių. Kairysis blokas balsavo už tai, kad nepriklausomybė būtų paskelbta visos lietuvių tautos, Lietuvos steigiamajame susirinkime, nes tik pati lietuvių tauta gali spręsti savo politinį likimą (žūrėk rezoliuciją).

Kas pajėgs išgilinti į to laiko dvasią ir negalvos dabarties, beveik po pusės šimto. čio savokomis, kas supras, kad 1917 m. vasario mėn. revoliucijos iškeltieji laisvės ir tautų apsisprendimo šūkių daug kam tuomet buvo ne tušti žodžiai, o ilgai laukta tikrovė, dėka kuriai galėjome žengti į savosios, įkairi pavergtosios, valstybės atkūrimą, - tas supras kad toji Lietuvos nepriklausomybė visiems lygiai buvo brangė ir kaip tik buvo norima, kad ją skelbiant būtų vadovautasi demokratiniams nuostatais, atseit, visos lietuvių tautos valia.

REZOLIUCIJA
"Lietuvių Seimas Petrapilyje, atstovaujantis išlaikytajai po Rusiją demokratinei Lietuvių Tautos daliai, apsvaustes politinę Lietuvos ateitį posėdžiuose birželio mėn. 1-4 dienų, rado:

- 1) Lietuva yra atskira etnografinė, kultūrinė, ekonominė ir politinė vienata;
- 2) Lietuvių Tauta savo politinio ateities likimo klausime yra savarankumo idėjos veda;
- 3) kiekviena tauta gali pasėkmingai vystyti ir plėtoti savo kultūros ir ekonomijos pajėgas tik turėdama pilną savo šalies laisvę;
- 4) šioji laisvė kiekvienos tautos manoma kaip teisė pūnai savo politinį likimą spręsti;
- 5) politinio tautų apsisprendimo teisė Rusijos Darbininkų bei Kareivių Atstovų Tarybos yra įskelta, kaip būsiosios taikos pamatinė sąlyga. Toji pati teisė jau paskelbta pamatinio taikos principu atskiru Europos ir Amerikos valstybių;
- 6) susidėjusiomis karo aplin-

AR PAVERGOTOS TAUTOS TURI ATMOKĖTI KOMPENSACIJAS SOVIETAMS?

Zinomas šveicarų laikraštis Die Tat deda straipsnį būdinga antrašte "Kas apmokės Churchillio politiką?"

Tai jau nebe pirmas kritiškas atsiliepimas į sugestijas susitarti su Sovietais pavergtų Rytų Europos tautų sąskaiton. Laikraštis savo teigimus dėsto gana realistine, kartais net griežta forma. Anot laikraščio, laikas esą išsiaiškinti, kad Churchillio kalba buvusi laidotuvių kalba europinei gynybos bendruomenei ir Europos politinei bendruomenei.

Pasisakęs plačiau dėl Churchillio išvedžiojimų Europos gynybos bendruomenės klausimais, laikraštis tiesiai pareiškia, kad Churchillis geružės mėnesį visus europinius planus numetęs po stalų ir nusistatęs su Sovietais padaryti mainus:

"Rusija atiduoda Vokietijos rytinę zoną ir pasilaiko sau galutinai, kaip kompensaciją ir saugumo laidą, visą likusią Rytų Europą, įglaudus ir Lenkiją."

Vokietija iš tokio kompromiso laimėtų. Tačiau toji Chur-

chillio politika būtų apmokėta pavergtųjų Rytų tautų - tai eity jų sąskaiton ir jos būtų tarsi "nurasytos". Esą abejotina, ar Amerika sutiks su tokia nemoraliska politika. Angliai, girdi, savo politiką pagrindžia tuo, kad, jei būtų elgiamasi priešingai, tai Rytų Europos tautos tuo tarpu visvien naudos neatneštų, nes išlaisvinimo karas esąs neįmanomas, ypač kai tam priešinga Prancūzija. Antra, tasai karas, girdi, Europos, o tuo labiau Rytų Europos tautos, reikštų fizinį sunaikinimą. Taigi, anot anglių, tai būtų atsisakymas plano, kuris visvien nesąs igyvendinamas. Tuo tarpu esąs geriau bent 18 milijonų žmonių, (Rytinės Vokietijos zonos) išlaisvinti, negu nieko.

Die Tat ir eilė vokiečių laikraščių kritikuoja tokių kaip kurių anglių nusistatymą, o dalis neutraliųjų kraštų spaudos pabrėžia, kad toks nusistatymas esąs nemoralinis net negu buvo Jaltos ir Potsdamo nutarimai.

VIENYBĖS FONDE JAU YRA 348 DOLERIAI

Jeigu Vienybės skaitytojų talka 7,000 dolerių fondui sudaryti neužklius, tai ji bus i-vykdyta dar šiais metais. Bent taip atrodo iš pirmųjų talkininkų atsiliepimų ir jų aukų. Dar prieš talkos pradžią, kaip jau praeitime Vienybės numeryje buvo pranešta, gauta šiam fondui 65 doleriai. Dabar štai iš Chicago atsiliepiant net keletas vienybičių su stambesnėmis aukomis, ir tai sudaro gražią pradžią fondui. Pačią didžiausią auką - 100 dolerių - iš Chicago atsiuntė ilgametis Vienybės bendradarbis T. J. Kučinskas. Sekantis chiaciegtis, atsiuntęs 50 dolerių, yra Aleksandras Zalpis, taip pat ilgametis Vienybės korespondentas. Dvi mažesnės, bet taip pat apčiuopiamos aukos po 25 dolerius, gauta iš Claudijaus Liūto ir arciv. Geniočio.

T. J. Kučinskas

J. Jeneckas	1.00
Detroit, Mich.	
A. Karpavicius	1.00
Jamaica, N. Y.	
P. Kasparianas	1.00
Elizabeth, N. J.	
A. Kwetz	1.00
Brooklyn, N. Y.	
P. Laban	1.00
Hartford, Conn.	
J. Matulionis	1.00
Flemington, N. J.	
J. Montvila	1.00
Brooklyn, N. Y.	
M. Pelkus	1.00
Brooklyn, N. Y.	
A. Razminas	1.00
Brooklyn, N. Y.	
Ch. Skerstonas	1.00
Thomaston, Conn.	
Sw. Kazimiero D-ja	1.00
Westfield, Mass.	
Mrs. A. Skurdinis	1.00
Brooklyn, N. Y.	
A. Stokas	1.00
Bronx, N. Y.	
P. Stanionis	1.00
Detroit, Mich.	
V. Tamošūnas	1.00
Detroit, Mich.	
P. Tumėnas	1.00
New York, N. Y.	
G. Urbelis	1.00
Amsterdam, N. Y.	
J. Valaitis	1.00
Brooklyn, N. Y.	

Aleks Zalpis

Be to, Vienybės Fondui aukoja šie brooklyniečiai: K. Kundrotas 25 dol., dr. B. K. Vencius 20 dol. ir K. Gagas 10 dol.

Iš Clevelando tuojau atsiliepiant K. Šilinis, kuris kartu su savo linkėjimais fondui siunčia penkinę. K. Dūdonis iš Villan, N. J. siunčia 2 dolerius.

T. Lasauskas 1.50

Toliau po 1 dol. aukoja šie vienybičiai:

G. Alinskas	1.00
Middle Village, N. Y.	
K. Bridzius	1.00
Pickle Crow, Canada	
F. Faltin	1.00
Rahway, N. J.	
P. Girnyas	1.00
Brooklyn, N. Y.	
J. Hartvigas	1.00
Amsterdam, N. Y.	

"Turinti mintyje, kad Vienybės skaitytojų talka 7,000 dolerių fondui prasidėjo tik dabar, rugsėjo 1 d., tai reikia laikyti sekminga pradžia. Iki šiol Vienybės Fondui jau yra gauta 348 doleriai. Nuosirdžiai dėkojama visiems šioms aukotojams bei talkininkams.

Valdžia paskyrė Balfui 43,000 sv. sviesto, kurio urmo kainą yra \$29,885, padalinti lietuviams Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje.

RADIJO PROGRAMOS
Liet. Radijo Programos išstoties WBMS, 1090 kil, sekmdieniais 12:30 val. Liet. muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEFONĄ MINKŲ, Bal. tie Florists Gėlių ir Dovanų krauve, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. So 8-0489. Čia gaunama Vienybė ir kiti laikraščiai. Taip pat - knygos, žurnalai, rankdarbiai ir t.t.

Lietuvių Naujienos
MENESINIS LAIKRASTIS
J. GUSTIS, Iėdėjas
Prenumerata metams \$2.00
332 N. 6th STREET,
Philadelphia 6, Pa.

LEONA'S BAR & RESTAURANT

LEONA IR JUOZAS PETRAICIAI, Sav.
341 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-9414

LIETUVIŠKAS ALUS

White Bear-Baltoji Meška

AMERIKOJE GAMINAMAS ALUS BE CHEMIKALŲ,
- LYGUS IMPORTUOTAM

Vienintelis atstovas Philadelphiaj
ir visai Pennsilvanijai

OLNEY DISTRIBUTORS

BEER - ALLE. PORTER - SODA

132 West Tabor Rd., Philadelphia 20, Pa.

Office Phone: GLadstone 5-2272
Residence: GARfield 6-7563

Be to, importuotas "Munchner Lowebrau", IVairiausių rūšių amerikoniško alaus irgi galima gauti.

REIMANN & BRESSE

Didžiausia vokiečių baldų prekyba

AUKSTOS KOKYBĖS BALDAI
Didelis baldų pasirinkimas
7-nuose aukštuose
Baldai miegamiesiems, valgomiesiems kambariams, salionams virtuvėms ir t.t.

1495 3rd Ave. (Tarpe 84 ir 85 gatviu)
Tel. RE 4-7040-41
Atidaryta 9-6 kasdien, 9-9 sešt.

STEFAS ZOBARSKAS

AUSRELE

ELEMENTORIUS

PATRIA

Post Office Box 1291
STAMFORD, CONN.
Kaina \$2.25

AVIENUOLIS

KRYŽKELES

GAUNAMAS PAS SPAUDOS PLATINTOJUS ARBA LEIDYKLOJE PATRIA,
P. O. Box 1291, Stamford, Ct.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSTOVŲ SKYRIMAS

Ir vėl Vlikas bando skaldyti visuomenę. - Kreivas Reutlingeno susitarimo aiškinimas. - Brovimasis kito kompetencijon, - tai anarchija.

STIPRUS PAREISKIMAS

Valstybės sekretorius Dulles, kalbėdamas Amerikos Legiono konvencijoje, pareiškė labai stiprų pareiskimą, liečiantį Sovietų ir jų sąjungininkų bei satelitų avantiūras Azijoje. Anot Dulles, likimas pavedė Jungtinėms Valstybėms vadovauti visam laisvajam pasauliui, vovanciam su komunizmu užmačiomis.

Yra pavojaus, kad komuniz. tai, atkandę dantį Korejoje, dabar gali mėginti veržtis į Indokiniją. Bet čia Dulles aiškiai ir nedvejojantią davė suprasti, kad tuo atveju būtų išprovokuotas visuotinis karas, ir ši karta Kinija jo neįsėngtų.

Kiek tai liečia Korejos karą, tai jo tikrai būtų buvę galima išvengti, jeigu buvusios demok. ratu administracijos politika Azijos atžvilgiu būtų buvusi kitokia. Deja, mes atsimeiname garsiąją Achesono kalbą, kurioje jis, lyg tvyčia, nurodė, kad Koreja neįeinanti į JAV "interesy sferą". Kitais žodžiais, e'kite ir pasimkite... Ir tik ta. da, kai komunistai, tos Achesono kalbos padrašinoti, iš tikrųjų ėjo pasiimti Pietų Korejos, Trumanas griežėsi "policijos veiksnu", kurie, deja, išsivystė į vieną ilgiausių karų Jungtinių Valstybių istorijoje.

Kalbant apie agresorius, yra žinomas faktas, kad, pavyzdžiui, Hitleris, pradėdamas savo avantiūras, tai yra, susidamas kariuomenę ir demilitaruota Reino krašta, įsakė, jai "grįžti namo" tuo atveju, jeigu prancūzai priešintųsi. Bet, kaip žinoma, jie ne pasipriešino, ir įvyko tai, kas įvyko: antrasis pasaulinis karas liensniojo net šešeris metus.

Tai tik vienas pavyzdys, ką reiškia laiku neįsėngtų agresoriu. Tokių pavyzdžių yra ir daugiau.

GERIAUSIA REKLAMA

Bėda su žmonėmis, kurie mano apie save daugiau, negu reikia.

Turime mintyje Laivyno vadovybę, kuri šiomis dienomis uždraudė rodyti laivuose ir stotyse tikrai įdomų "From Here to Eternity" filmą. Kodėl? Todėl, kad tame filme "kritikuojama" Armija, Laivyno "sesuo."

Tame filme, kaip žinoma, vaizduojamas Amerikos karių gyvenimas prieš karą, prieš japonų užpuolimą ant Pearl Harbor. Tiesa, filme pavaizduojama kai kurių vyresniųjų karių žiaurumas su eiliniiais. Bet tame filme taip pat parodyta Amerikos kario didvyriškumas. Ypač pavojaus atveju.

Amerikos kariai, kaip ir visos pasaulio kariai, turį malonumo keikti savo viršininkus, valdžią. Bet tai yra kareivio privilegija, kurios joks išmintingas viršininkas, įskaitant Napoleoną, niekad jam nedraudė. Kareivis, išliejęs savo tuilį, paprastai eina pareigas geriaau, negu tas, kuris savyje užsidaręs, tyli.

Bet mūsų laivyno vadovybė staiga pasijuto įžeista. Ir tik todėl, kad tikrai gerai susuktame filme teisingai pavaizduojamas Amerikos karių, mokąs juokauti ir taip pat mokąs būti rimtas bei drąsus pavojaus valanda.

Bet, nėra to blogo, kas neišcitių ir gera. Galime būti tikri, kad šis Laivyno vadovybės aktyvus paraginys kiekvieną jūrininką pamatyti tą filmą. Taj geriausia reklama.

Jeigu iki šiol vis girdėdavom iš Vliko tarpusavio kovas, kurios visuomenei buvo įkyrėjusios iki gyvo kaulo. - tai pastaruoju laiku Vliko vardu puolamį kiti veiksniai: neseniai praskambėjo iš Vliko dr. Karvelio raštų Liet. Laisv. Komiteto Pirmininkui, pasibaigę Vliko įgaliojimų iš p. V. Sidzikausko atėmimu. Vliko VT Pirmininkas neseniai metė akmenį į JAV esančius veiksnius, "nusiskūsdamas", kad, e. są, jie turį nesuipratimu, dabar yra susiprėjusios Vliko kasos, pavadintos skambiu Tautos Fondo vardu, į Altą pretenzijos, vedančios prie visuomenės skaldymo: greta Alto Vlikas reiškia pretenzijas rinkytį lėšas sau Tautos Fondo vardu.

Kad Vlikas skelbiąs esąs vadovaujančiu veiksniu visiems kitiems, - tad reikia suprasti: ir Valstybės Pasiuntinijams, ir Altui, ir Lietuvių Rezistencinei Santarvei, ir Lietu. vos Laisvės Komitetui, ir visai eilei kitų mažesnių organizacijų, -tai žinom. Taip pat žinom, kad Vlikas nevadovauja čia išvardintiems veiksniams, tuo labiau jis nevadovauja ir negali vadovauti tau. tai, pasilikusią krašte, visai savarankiskai savų institucijų ir organizacijų vadovaujamai.

Paskutinėm savaitėm "taikos" ofenziva nukreipiama į Lietuvos Diplomatinę Sefą. Spaudai išsuntinėtas Vliko Pirmininko pasikalbėjimas su nežinomu Eltos atstovu apie Lietuvos Respublikos pasiuntinių skyrimą, ir kit. reikalus. Tas pasikalbėjimas spaudos yra įvairiai komentuojamas. Kai kuri spauda pradėjo šaukti, kad Lietuvos Diplomatinės Sefas nebendradarbiauja su VLIKU, kita tiesiog rėkia, kad LDŠ sulaužė II Reutlingeno susitarimą. Be abejo, bus pasisakyta ir kitaip iki kai kuriems vlikiečiams nusibos drumstį vandenį, norint nukreipti visuomenės dėmesį nuo savo neveikimo ir nuo savo nesuipratkymo. Pagaliau, bus išaiškintas bandymas visuomene suklaidinti. Ir šio straipsnelio tikslas: atliesti tai, ką bando iškreipti Vliko Pirmininkas.

Kalbama, ne apie Vliko atstovų skyrimą, bet apie Lietuvos Valstybės pasiuntinių skyrimą. Tad kyla klausimas: kas turi teisę skirti Valstybės pasiuntinius? Atsakymas tėra vienas: tas, kam tokia teisė yra suteikta ir kuriam tą teisę pripažįsta svetimosios mums draugingos valstybės. Ministrui St. Lozoraičiui šia teise suteikė, ypatingom aplinkybėm esant, paskutinis nepri-

klusamos Lietuvos Užsienio Reikalų Ministeris p. Urbšys, kontakte su Respublikos Prezidentu, paskirdamas jį Lietuvos Diplomatinės Sefu užsienyje. Tai yra Valstybės aktas, kurio vertės neturėtų mažinti nė vienas lietuvis, tai yra Lietuvos Respublikos vyriausybės aktas, kurio griaunty neturėtų nė viena institucija ar organizacija.

Dar daugiau: visi mes turėtume džiaugtis, kad visoj eilėj valstybių yra Lietuvos Respublikos pasiuntiniai ir kad yra tam reikalui valstybinė institucija, kad yra tas, kuris gali skirti Valstybės pasiuntinius tose valstybėse, kuriose tokie valstybės pasiuntiniai yra reikalingi. Paskutinė valstybė, pripažinusi Lietuvos Diplomatinę Sefui tokią teisę, yra Kolumbija, kurion Lietuvos Respublikos Konsulu LD Sefas paskyrė dr. St. Sirutį.

Vliko kompetencija ir pareigos yra kitos: dirbti laisvini. mo darbu ir tam darbu apjungti visas pozityvias jėgas. Deja, jis savo kompetencijoje nėra veiksmingas, jame net aštuonis metus vyko tarpusavio kovos iki Mažosios Lietuvos atstovs buvo įsileistas. Ne visos pozityvios jėgos Vlike dar ir šiandien yra apjungtos. Tad jam kalbėti visos visuomenės, tuo labiau tautos vardu, nedera, nebent tik tuo atveju, kai kalbama kovos prieš okupantą reikalais, tačiau ir šiuo atveju jis gali kalbėti tik tuo titulu, kaip kiekviena kita institucija, organizacija arba pavienis lietuvis: šiais atvejais visį mes turime tokias pat teises ir tokias pat pareigas. Ar ne juokinga būtų, kad Vliko pavyzdžiui pasektų visi, - ir LRS, ir Altas ir LLK, ir kitos politinės institucijos bei organizacijos, - ir visi pareiktų pretenzijų į Lietuvos Diplomatinę Sefą dalyvauti Lietuvos Pasiuntinių skyrimo? Nė viena čia išvardintų institucijų bei organizacijų tokių pretenzijų neturi. Ju pavyzdžiui turėtų pasiekti ir Vlikas, kaip tokios pat primigties - politiniai visuomeninai, bet ne valstybinė institucija.

Kita vertus, pasvarstykime, kas atsitikų, jeigu Liet. Dipl. Sefas savo kompetencijos atsiskaitytų ir ją perleisų Vlikui, arba jeigu su juo susitaritų tartis dėl Valstybės pasiuntinių skyrimo arba pakaitimo? Ar tokius atstovus pripažintų ki-

tos valstybės Lietuvos Respublikos pasiuntiniais ir konsulais? Kiek užsėtų pasitarimai apie kiekvieną kandidatą į pasiuntinjus ir konsulus? Ar neprasidėtų iš kai kurių vlikiečių pusės kai kurių jiems nepatinkamų kandidatų į pasiuntinjus diskreditacija, atsisakymas bendradarbiauti? Ar kiekvieno kandidato atvejis nebūtų mestas, kaip nesantikos obuolys į lietuviškąją visuomenę? Ar Vliko pavyzdžiui nepasiektų kitos institucijos ir organizacijos ir ar neprasidėtų Babilono bokšto statybos istorija? Ar neprasitume tu Valstybės pasiuntinių, kurių buvimas kiekvienas lietuvis patriotas šiandien džiaugiasi?

Nemanome, kad į šiuos klausimus yra reikalingi platesni atsakymai Vliko veiklos praktika ir kai kuriuos iš jų jau yra atsakiusi. Be to, Vlikas turėtų skubiai ir rimtai savo pretenzijų eventualias pasekmes pasvarstyti ne tik čia suminėtais atvejais, bet neišleisti iš akių ir tą jau gimusią mintį, kad, esą, reikalinga kita bendrinė visuomeninė institucija, kuri kalbėtų tautos vardu, kaip kad Vlikas daro. Sakoma, kad teikia institucija turėtų vadintis Tautos Taryba, kuri atsvertų Vliko visokias pretenzijas. Kaip matome, Vlikas savo veiksmais atsidurdamas už savo kompetencijos ribų, rengia tolimesnį mūsų visuomenės skaldymą.

Savo pretenzijoms paremti Vliko Pirmininkas remiasi Berno ir kitais pasitarimais. Ar Vliko Pirmininkas šiuo atveju turi pagrindu remtis Berno ar kuriuo kitu su Liet. Dipl. Sefu susitarimu? Deja, ne: LD Sefas Berno pasitarimuose neperleido savo kompetencijos Vlikui. Nežūrįnt, kokius Vliko Pirmininkas laiškus cituotų, bet LD Sefo žodžių, kuriais jis būtų perleisdamas savo kompetenciją Vlikui - jis nepacitavo ir negali pacituoti, nes tokių žodžių nebuvo ir nėra. Be reikalos Vliko Pirmininkas cituoja du II Reutlingeno susitarimo punktus: jie nieko nekalba apie Lietuvos Valstybės pasiuntinių skyrimą. Tame susitarime ne kalbama apie "politinius bei diplomatinės veiklos klausimus, liečiančius Lietuvos išlaisvinimą bei demokratines Lietuvos valstybės atkūrimą", bet ne apie Valstybės pasiuntinių skyrimą. Priešingai, tame Reutlingeno pasitarime buvo aiškiai konstatuota, kad

Valstybės pasiuntinių skyrimo reikalu abi pasitarimo šalys liko prie savo nuomonės. Deja, apie tai Vliko Pirmininkas nutyli.

Jeigu Vliko Pirmininkas savo pasikalbėjime Berno ir Reutlingeno susitarimus bando aiškinti, iškreipdamas jų prasmę, tai kitur jis jau atvirai sako netiesą. Pav., jis teigia, kad "Vlikas turėjo daug galimybių savo atstovus skirti, bet ligi šiol to nedarė be susitarimo su min. Lozoraičiu." Kas gi nežino, kad Vlikas, net pačiam Vlikų nepaskyrus (kaip tas nebūtų keista!) turėjo "savo" atstovą Svedijoje. Vliko vardu ten kalbėjo p. Pajaujis, kuriam net atlyginimas buvo mokamas, kurio kai kurios kelionės su geroku perdirviu buvo apmokėtos. Ar ne tas pats yra buvę su Italija, su kai kuriais kitais kraštais? Pagaliau, čia, JAV, dar neseniai buvo net du Vliko įgaliojimai - po Sidzikauskas ir Padalis, kurie buvo paskirti be Liet. Dipl. Sefo žinios ir pritarimo. Tad kuriam tikslui Vliko Pirmininkas skelbia netiesą, kurią, negalima kitaip kvalifikuoti, kaip aiškiu ir žinomu melu?

Ar Vlikas, braudamasis neį savo kompetencija, laikosi bendrojo dėsno, cituojamo to paties Vliko Pirmininko: Salus patriae - suprema lex - tėvynės gerovė yra aukščiausias įstatymas? Nuo kada brovimasis ir kitos institucijos kompetencija yra laikomas tėvynės gerovė? Ar Vliko kai kurių pareigūnų liūdnei pagarsėje "žygiai" Bonnoje tėvynės gerovės siekė? Tas anarchinis žygis - Vliko darbas, bet ne LD Sefo. Ar Liet. Dipl. Sefas yra brovisis ir ar jis dabar braunasi ir kurios nors institucijos arba organizacijos kompetencija? Tokio atsitikimo nėra. Nesibrauna jis nei į Vliko kompetenciją, nei į Lietuvos Resistencinės Santarvės, nei į Alto, nei į kurios kitos politiniai visuomeninės organizacijos arba institucijos kompetenciją. Jis vadovaujasi dėsniu: Salus patriae - suprema lex. Jis atlieka nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės jam pavestas pareigas, išpaikiančias jį jam suteiktojo titulu ir paskyrimo tekstu, nors kartais Vlikas savo anarchiniais veiksmais jam kenkia.

Vliko Pirmininkas savo pasikalbėjime kalba apie aukščiausią įstatymą - valstybės gerovę, bet pats Vlikas, kaip matyti iš LD Sefui Romoje įteiktojo Vliko nusistatymo, pamiršo valstybę. To rašto 3 p. sakoma: "Pristatytas atstovas kalba Vliko ir min. Lozoraičio vardu." O kur Lietuvos valstybė? Kur jos gerovės reikalas? Kur jos atstovas? Kas jos vardu kalbės? Atsakymas tegali būti vienas: Liet. Dipl. Sefo, kaip valstybinės institucijos, paskirtas atstovas, į kurį nors valstybę atstovaujantis atstovaus ne Vliką, ar ką nors kitą, kalba ir kalbės ne Vliko ir ne min. St. Lozoraičio vardu, kaip to nori Vlikas, bet Lietuvos Respublikos, Lietuvos Valstybės vardu. Štai pagrindinis skirtumas tarp Vliko ir Liet. Dipl. Sefo pažūrų.

Liet. Dipl. Sefas ir toliau turi tvirtai laikytis savo kompetencijos, kaip iki šiol kad laikėsi, jis ir toliau turi laikytis Lietuvos Vyriausybės pavedimui ir uždėtųjų Lietuvos Diplomatinės Sefo užsienyje pareigų. Mūsų uždavinys: lengvinti jam tas pareigas atlikti ir pasisakyti prieš tuos, kurie šion sritin braunasi su anarchija.

Kitais Vliko Pirmininko pajūstais reikalais teks pasisakyti kitą kartą. Šiuo momentu dar tenka priminti, kad mes mėgstame sakyti, kad pas mus visa kas yra geriau, kaip pas mūsų kaimynus. Iš tikrųjų, Alto darbas - pravedimas Kersteno rezolucijos - neturį sau lygių mūsų artimiausių kaimynų darbuose, tačiau, pav., latvių veikloje nežūrėjime tokių anarchinių veiksmų, su kokiais "garsėja" mūsų Vlikas.

Ir tai tokiu būdu norima įgyvendinti brolystę tarpusavy... R. K.

ST. LOZORAITIS V. K. Jonyno litografija

TRUMPAI ir AIŠKIAI

SIMAS URBONAS

NAPOLEONAS Bonaparte, 1812 m. žygiuodamas į Rusiją, kartą su savo štabu buvo apsisitęs poilsio viename sename dvare. Kylantį ir tolimesnį žygi, imperatorius su savo maršalais, puošniuose dvare rūmų koridoriuose, ėjo pasiūti kelionės apsiaustu ir kepurį. Marsalis Ney (lieknas, augšto ūgio karys), pastebėjęs, kad mažo ūgio didysis vadas Napoleonas vargiai galės pasiekti savo imperatorišką kepurę, kybančią ant paukuoto briedžio rago, priėjęs tarė: - Atleiskite, Jūsų didenybe, aš paduosiu jums jūsų kepurę. Aš esu didesnis.

- Ačiū, mano maršale, jūs nesate už mane didesnis, bet ilgesnis... - atsakė Ney'ui kiek paniūręs Napoleonas. Kitaip tariant, didysis karvedys ir Prancūzijos imperatorius tikrai patvirtino seną populiarų posakį, kad "vyrai ne metrais matuojami".

Jeigu taip sakoma apie atskirą žmogų, tai juo labiau ir tautų ar paskiros tautos, dydis dar nerodo jų indėlio didumo ir bendrąją žmonių civilizaciją, į mokslą, meną, literatūrą, pagaliau - nevisuomet, pvz. didelė tauta pirmąją prieš mažąją kad ir valstybingumo, organizuotumo, ar net ir karybos srityse.

Zinoma, kai "garbingam" 20-ame amžiuje "modernusis" žmogus išgalvojo totalinį karą, kada tankų, lėktuvų ir turimų atominių (ar dar baisesnių) bombų skaičiumi vertinamas valstybės ir tautos balso stiprumas - džiunglių teisė - (kieno galia - to ir valia) dabar yra suklestėjusių visoj savoj didybėje...

Tarp kitko, vaizdžiai karta yra išsitarę ir prakeiktos atminties Juozapas Džugašvili, kai kažkas jam irodinėjo Romos Katalikų Bažnyčios ir popiežiaus didelę moralinę įtaką visam pasauliui, su kuria bent kiek turis skaitytis ir bolševikijos diktatorius.

-Gerai, o, sakykite, kiek tas jūsų popiežius gali pastatyti modernų divizijų? - ciniskiškai šypsodamas, užklaudė tūla diplomata Gruzijos "razbaininkas"...

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ (160 milijonų gyventojų) vyriausybės galva gen. Eisenhower savo inau. guracijos kalboje yra iškilmingai pareiškęs: "Visagalis Viešpatie, palaimink pilną ir visišką mūsų atsidavimą rūpestingai tarnauti VISIEMS žmonėms, nežūrėjime jų padėties, rasės, užimamos vietos ar pašaukimo... Mes niekadoms nemėginame nura-

minti agresorių vylingais ir piktais MAINAIS, iškeičiant Amerikos garbę ir saugumą (į tariamą taiką)..."

Kongrese JAV prezidentas š. m. vasario 2 d. yra iškilmingai pafėiškęs:

"Vyriausybė nepripažįsta jokiu pavergimą leidžiančių pasizadėjimų, padarytų praityje, je, slaptuose susitarimuose su užsieni vyriausybėmis... Laisvė vienodu iškalbingumu byloja tiek mūsų kaimynystėje esančių tautų, tiek rytinės Europos žmonių troškimuose ir kentėjimuose"...

VISI pripažinsime, jog tai yra aukso žodžiai. Tai stačiai "Aukso gromata" apie pavergtųjų laisvę. Tik... kaip toli nuo visa to realybėje, kaip sunku JAV vyriausybei pravesti šią idealistinę politiką (visos tautos, didelės ir mažos, pri- valo turėti sau prideramą vietą po saule!). Tuo tarpu - kad ir Jungtinių Tautų puošniuose r ū m u o s e jau astūni metaj išdidžiai slautėja neapvaldomi raudonojo fašizmo deputatai. Jų sąžinė tamsi, kaip bjauriausia rudens naktis, jie patys jau paskečų milijonų kankinamų ir išduotų žmonių (pačių rusų ir daugybės kitų tautų) ašarų ir kraujo upeje..

Jie sabotuoja tikrąsias taikos pastangas, jie ruošia naujus "kišeninius" karus, revoliuciją, streikus, jie planuoja naujas pinkles Amerikai ir kt. vakaryų demokratijoms. Mažuosius jie terorizuoja tiek brutaliais grasinimais, tiek viliojančiais pažadais, kurie kartais pasipila lyg iš gausybės rago. Jie sureizavo ir atvirai rėmė raudonuosius Korėjoje (pražudė jų daugiau poros milijonų...), o dabar nori, lyg nekėlčiaus avinėliai, sėdėti neutraliųjų eilėje prie "apvaliojo stalo" taikos derybose...

O ką daro "protingasis demokratinis pasaulis"? Vietoje, kad išmestų tuos velniagybius iš Jungtinių Tautų - keklaklupsčiauja kai kurie prieš raudonuosius stabus, siūlydami dar daugiau komunistinių padlaizū priimti į JT "palocius". Didžiausias aukas sudėjusi Amerika per tris karus (pirmasis ir antrasis pasauliniai ir Korejos "policinė akcija...") viešai išnuoklama, vadinama imperialistu, beveik fašistiniu viršžmogiu, ant kurio galvos pagaliau pakabinama "Made in USSR" naujausia vandenilio bomba... Jos grėsmėje vėliai klesti ir toliau džiunglių teisė.

(Nukeita į 6 psl.)

TĖV. BERNATONIS IR DŽIOVININKAI

Lietuvių Tremtinių Sielovados tarnybos vadova Vokietijoje tėvas Alf. Bernatonis parašė atsisaukimą į Gautingo sanatorijos lietuvių džiovininkus. Dvasinio tėvo žodžiai, rodos, turėtų plaukti iš geros krikščioniškos širdies ir dvelkti meile... Deja.

Kaip būdingą atsisaukimą paduodame beveik ištisai: "Mieli broliai ir sesės, Romos Katalikų Bažnyčia užjaučia mus, tarytum motina, ir varga atsidūrusius vaikus. Tos užuojautos vedama visiems tremties sąlygose vargstantiems, prisiluntę pinigine pašalpa. Šalpa iš Sielovados pusės buvo jums perduota. Pasirodo, kad talkiu ir brolišku būdu nebuvo sugebėta jai pasidalinti, ir likusis šalpos buvo pasiūsta atgal į Sielovadą. Kaip iš jūsų laiškų matosi, tas Romos Bažnyčios parodytas prielankumas ir rūpinimasis lietuviams buvo iš jūsų pusės atsakytas vienas kito apkaltinimu. Tikiu, kad ne visi tokiu būdu reagavo į šią iš krikščioniškos meilės išplaukusią dovaną, tačiau negaliu nutylėti sąryšį su ta auka iškilusios jūsų tarpe nesantaikos. Prašau ta proga visus prisiminti, kad esame broliai ir sesės tarpusavy, suartinti bendro vargo, paskirti bendram amžinybės tikslui. Taip pat nepa-

Vienybės korespondento Europoje

mirškite, kad yra kitų TBC sergančių tautiečių. Jiems ir atiteko man prisistūso šalpos likutis. Taip padariau savo nuožūra, nesivadovaudamas jokiomis pašalinėmis įtakomis bei spaudos straipsniais. Be tikslis būtų pretenzijų reikiams, nes tie pinigai yra išdalinti kitiems šalpos reikaliniams ligoniams. Vardan mūsų tautiškumo, o ypač vardan mūsų išpareigojimo amžinybės atžvilgiu prašau užbaigti tarpusavio ginčus, ir už padarytus netaktiškumus vienas kito atsiprašyti, o ne planuoti kaip tą ar ana būtų galima išbraukti iš lietuvių bendruomenės tarpo. Tokiu elesiu Sielovada yra verčiama jums savo šalpa nutraukti ir ją nukreipti kitiems mūsų tautiečiams.

Užbaigdamas savo atsisaukimą į jus, mieli tautiečiai, tikiuosi, kad jūs neatmesite Sielovados kvietimo vienas kitam atleisti ir neversite Sielovados nuo jūsų nusigręžti." Kas privertė tėvą Bernatonį rašyti džiovininkams tokį grasinantį atsisaukimą? Pasirodo, kad tėvo Bernatonio patikėtinis kun. M. norėjo gauti iš komiteto parašą už didesnę su-

ma, negu buvo duodama. Kai komitetas atsakė tai padaryti, jis likūtį persuntė atgal. Ir už tai tėvas Bernatonis supykęs parašė tokį grasinantį atsisaukimą. Tėvo Bernatonio atsisaukimą yra daug neaiškumų. Pav., jis skelbia, kad jis likusius pinigūs išsikirstė savo nuožūra (mūsų pabrakuta. R. K.) kitiems džiovininkams. Įdomu, ar tėvas Bernatonis Romos Katalikų pinigūs skirsto be jokios kontrolės kam nori ir kiek nori. Mums nėra žinoma, kad džiovininkai būtų gavę iš Sielovados pinigų. O gal vieni džiovininkai gauna, o kitį negauna.

Romos Katalikų Bažnyčia skiria lygiai visiems katalikams, bet jos tarnai surišiuo. Į gerus ir blogus katalikus, į mūsų parapilį priklausomus ir nepriklausomus katalikus ir dar nori, kad pasirašytum daugiau negu gauti. O jei nesirašai, tada tave mirštančių ligonį dar pagrasina nusigręžimu.

Kristus mokė alkstantį pavaldinti ir trokštantį pagirdyti. Tėvas Bernatonis paskelbė: nusigręžti nuo mirštančio džiovininko, jeigu jis manęs neklauso.

Ir tai tokiu būdu norima įgyvendinti brolystę tarpusavy... R. K.

Vokiečių sklandytuvus laimėjo rekordą nuskrįsdamas 67,5 mylias per valandą

SANTYKIUOSE SU SOVIETAIS MINKŠTUMAS NEAPSIMOKA

Šiandien jau yra galima, kad artimiausioje ateityje taps laisva ne tik sovietinė Vokietijos zona, bet ir kiti Rytų Europos kraštai”.

Zinomas sveicarų dienraštis Die Weltwoche svarsto Vakarų santykius su Sovietais straipsnyje "Vakarai turį apsispresti".

Priminęs, kad rugsėjo mėn. turi įvykti trijų Vakarų valstybių užsienio reikalų ministrų konferencija su Maskva, pirmoje eilėje Vokietijos ir Austrijos klausimais, laikraštis pastebi, kad sovietinės Vokietijos zonos vertė po birželio mėn. sukilimo ir dėka nesiliaujančio gyventojų pasipriešinimo Sovietams gerokai sumažėjusi. Net gali būti, kad šioji zona Maskvai šiandien jau yra daugiau našta, negu nauda, nes ryšium su Vakarų Vokietijos ir JAV teikiama pagalba. Sovietai yra priversti išpumpuoti į tą satelitu kraštą maisto, vieton galėję iš jo dar daugiau išsausti.

Toliau: Raud. armijos daliniai, kuriuos saugumo sumetimais jie turi čia laikyti sustiprinta sudėtimi, nepaisant visu izoliacijos pastangų lieka dideliame pavojuje būti užnuodyti, turėdami progų matyti darbininkų demonstracijas prieš komunistinį režimą. Be to, ar Sovietai imasi "kleptosios" ar "minkštosios" politikos, jiems visais atvejais menkiausia proga gresia pavojus, kad naujai išsižiebs sukilimas. O jau antrą kartą suliepsnojęs sukilimas Rytų Europoje galėtų turėti daug sunkesnių pasekų, nors iš būtų ir ši karta nustelbiama ginkluotu pajėgu.

Taigi, galima manyti, kad Sovietai šiandien Rytų Vokietijos zona, kaip netekusią jiems vertės, sutiktų atiduoti už pigią kainą, neprarasdami savo prestižo. Žinoma, Maskva kaina, kaip biznierių, gerokai "užspraus". Tik esą galima, kad Vakarai rodą palinkimo šitam Maskvos blofui pasiduoti. Jau dabar Maskva matanti, —jog Vakaruose yra įtakingų sluoksnių, kurie ir Europos gyvybos bendruomenę ir Vokietijos įjungimą į laisvuosius Vakarų paaukotų, jei tik būtų susitariama su Maskva. Bet kur tur rasi biznierių, klausia laikraštis, kuris prašytų tik 50, jei jis mato, kad sutinkama jam pakloti visą šimtinę?

Naivumas tu Vakarų sluoksnių, kurie už sovietines koncesijas nori mokėti žymiai pridedą kainą, jau yra gana blogas reiškinys. Dar blogiau, tešia laikraštis, kad esamą sluoksnių, kurie norėtų grįžti prie Potsdamo sutartimų numatytos padėties. Nors tų padėtis negali būti grąžinta, bet šitokios tendencijos galėtų privesti prie Vokietijos izoliacijos.

Samoningai, ar nesamoningai, Europos apjungimui priešinosi ir vokiečių socialdemokratai, ir prancūzų soviniškai, ir visų šalių komunistai. Bet turėtų būti aišku, kad Vokietija priklausė arba Sovietų imperijai, arba Vakarams, arba ji lieka visiškai izoliuota.

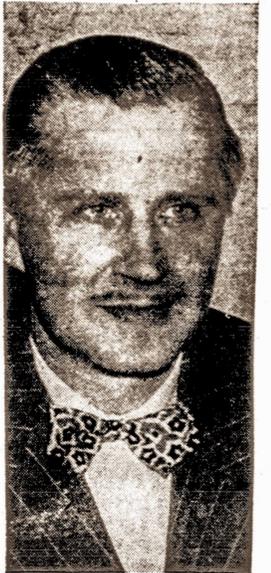
Yra labai blogas reiškinys, kad niekas nežino, kuri yra pagaliau tikroji Vakarų politika. Ir, dar blogiau, kad So-

vietams leidžiama Vokietijoje ir Vakarų Europoje pinti visokias intrigas, kurių tendencija yra, kad žmonėse sėjamas nepasitikėjimas Vakarų politika. Taj neigiamai pasireiškia jau ir būsimuose rinkimuose. Be to, nereikia užmiršti, pabrėžia laikraštis:

"Šiandien jau yra galima, kad artimiausioje ateityje taps laisva ne tik sovietinė Vokietijos zona, bet ir kiti Rytų

Europos kraštai. Vakarai tada įplaus, ką šiandien jų ballumas arba stipri politika pasėja. Pasitikėjimas prarandamas lengvai, o atgaunamas tik pamatoma. Kas nacių laikais pasirodė nuolaidus, vėliau turėjo pergyventi to minkštumo pasekas, o kas šiandien parodo minkštumą komunistams, tikrai nebetolimą dieną turės anksčiau patirti pasekas. Vakarai tad turi apsispresti..."

ANTANAS RUDIS IŠVYKO Į EUROPA

Antanas Rudis

Rugpjūčio 24 d. vakare iš Chicago aerodromo American Airline lėktuvu į Europą išskrido Lithuania Chamber of Commerce of Illinois prezidentas Anthony J. Rudis. Norėdami gauti daugiau informacijų apie šią p. Rudžio kelionę, mes kreipėmės į jį su šiais klausimais:

Pone Pirmininke, kokie yra Jūsų kelionės į Europą tikslai ir uždaviniai?

Į Europą vykstu Amerikos Lietuvių Tarybos, jos Vykdomojo Komiteto pavedimu. Mintis pasiūsti į Europą Amerikos lietuvių atstovą buvo kilusi jau seniai. Europoje esant VLIKui — Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, — Pasiuntinybėms ir kitiems veiksniams per eilę metų atsiranda daug reikalų, kurių išsiaiškinti geriausiai galima asmeniškai pasikalbėjus. Ypač mums, Amerikos lietuviams, rūpi asmeniškai patirti apie Europoje esančių Lietuvos vadovų veiksmų darbų sąlygas, turimas techniškas organizacijos priemones, o taip pat vietoje nustatyti kuo ir kaip geriausiai mes galėtume tiems veiksniams padėti Pastarosios aplinkybės gal ir nulėmė tai, kad atstovu parinktas Chamber of Commerce pirmininkas, kuriam finansinės ir techninės organizacijos problemos artimesnės. Bet gi svarbiausias mano į Europą kelionės tikslas yra painformuoti Europos lietuvius apie JAV Kongreso žygius Baltijos valstybių reikalui. Šiamisios dalį turėsiu atlikti kartu su kongresmanu Charles J. Kersten, su kuriuo susitaręs susitikti Paryžiuje ir vėliau kartu aplankyti Viko būstinę Reutlingene bei lietuvių veiklos centrų Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje ir Anelijoje.

Ar Jūsų kelionė turi ryšių su Kongreso sudaryta Baltijos valstybių okupacijai iširti komisija ir jos darbas?

Į šį klausimą turiu atsakyti "taip" ir "ne". Kersteno rezoliucija dabartinėje savo redakcijoje numato, kad Komisija savo darba turi atlikti Jungtinėse Valstybėse. Tačiau jau svarstant rezoliucijos projektą kai kurių kongresmanų buvo pareikštas pageidavimas, kad Kersteno Komisija galėtų turėti savo sesijas Europoje.

Manau, kad toks Komisijos veiklos praplėtimas būtų naudingas ir mums. Todėl kongresmanas Kersten savo dabartinėje kelionėje Europoje nori išsiaiškinti ar yra ten pakankamai medžiagos ir liudininkų kurie pateisintų Komisijos sesijų laikymą Europoje. Tegiliamu atveju —bus darom žygliai ta prasme praplėsti rezoliucija. Mano uždavinys padėti p. Kersten užmegsti ryšius su baltiejių veiksniais kurių žinioje yra tyrinėjimams reikalingas medžiaga, doku mental ir liudininkai. Tuo tarpu, kol rezoliucija nėra pakelsta, jokių faktinių tyrinėjimų ar apklausinėjimų nebūda roma. Kongresmano Kersten ir mano kelionė šiuo reikalu yra grynai studijinė.

Ar numatote būdamas Europoje aplankyti kai kurių kraštų valdžios pareigūnus?

Būdamas Europoje kartu s kongresmanu Kerstenu meginu kiekvieną progą painformuoti spauda, visuomenę, taip pat ir valdžios atitinkamus pareigūnus apie faktus kad JAV Kongresas imasi tyrinėti Baltijos valstybių okupacijai iširti. JAV Kongreso pradėtas darbas gal padrąsins ir paskatins kitų šalių parlamentus ir valdžias imtis panašios akcijos Baltijos valstybių reikalui.

Ar pavergtos Lietuvos vietojai painformuoti apie Kersten komisijos sudarymą?

Voice of America programose buvo paskelbta žinia apie Amerikos Kongreso nutarimą sudaryti komisiją Baltijos valstybių okupacijai iširti. Todėl reikia tikėti, jog ši žinia pasiekė Lietuvos gyventojus. Būdamas Europoje tikiuosi turėsi progos pats, o taip pat gal kartu su kongresmanu Kersten oorg bangomis prabilti ir pavergtos Lietuvos gyventojus iš smulkiau painformuoti apie JAV Kongreso žygius Baltijos valstybių reikalui. Vieta ir stotis kalboms ir Lietuvai paaiskės būnant Europoje.

Kiek ilgai užtruksite Europoje ir kada numatote sugrįžti?

Europoje numatau išbūti 3-savaites Kongresmanas Kersten užtruks porą savaičių ilgiau, nes numato sustoti Airijoje, kur mes, lietuviai, dideliu interesu neturime. Amerikai turėsi grįžti anksčiau, nes ilgesniai laikui negaliu apsisiti savo biznio reikalui. Be to teks pasirušoti lakpčio 27-28 dienomis Chicagoje įvykstančiam Amerikos Lietuvių Kongresui, kuriame numatau padaryti platesnį pranešimą apie savo kelionę į Europą rezultatus — baigę pasikalbėjimą p. Rudis. A. B.

Jie komunistai?

Senato komisija ir toliau tyrinėja 12 amerikiečių tar naujančių Jungtinėse Tautose ir nepasiskandžių, kad jie nėra komunistai.

JT gen. sekretorius Hammarskjöld pareiškė, kad jis neginsias tų tarnautojų. Senato komisija jų bylą svarstys rugsėjo 21 d. New Yorke.

Robert Morris, Senato komisijos patarėjas, šiuo metu studijuoja jų pašalinimo iš JT galimybes.

GRĮŽUSI IŠ LIETUVOS VOKIETAITĖ PASAKOJA

Gimiau ir gyvena su motina Karaliaučiuje. 1945 m. pavasarį gavome pranešimą iš fronto, kad tėvas žuvo kautynėse netoli Lietuvos. Rusai artėjo ir žmonės buvo labai neramūs — paskubomis pakavosi reikalingiausius daiktus ir ruošėsi bėgti. Bet vyriausybė visus ramino per spaudą ir radiją, kad "fiureris" rusus greitai sumuš. Niekas tais palais nebetikėjo ir panika kilo, kaskart vis didesniu mastu. Nors ir mes su mamyte buvome pasiruošusios bėgti, tačiau iš didelio miesto, kaip Karaliaučius, mums pa bėgti nepavyko. Vieną rytą pamatėme, kaip prieš mūsų namo jau stovi sovietiniai tankai, o po namus siaučia "išlaisvintojų" gaujos. Visur liejosi kraujas ir ašaros. Visi vokiečiai iš geresnių namu buvo išvaryti — pajėgesni buvo paimti darbams ir išvežti į darbo stovyklas, o seniai ir vaikai buvo palikti savo valiai. Mes su motina apsigyvenome priemiesčio griuvėsiuose — visas turtas buvo tik tai, ka mes ant savęs buvome apšvilkusios. Bet nieko nebūo galima, norėjosi tik kaip nors gyvybę išgelbėti. Maisto nebuvo ir

niekas jo nedavė. Valgėme viską ką surasdavome. Katės, šunys ir pan. buvo jau seniai suvalgyti. Masės žmonių mirė badu ir niekas jais nesirūpino. Mirė ir mano mamytė. Karaliaučiuje pasklido gandai, kad Lietuvoje galima gauti maisto ir kad ten lietuviai mielai vokiečiams padeda. Aš su savo drauge taip pat į ten išsiruošėm. Po ilgų pastangų ir vargų, pėsčiomis ir važiuotos žukių, 1947 m. pavasarį pasiekėme Kauną.

Kaune ilgai išbūti negalėjome, nes milicija labai persekiojo. Viena lietuvaitė patarė mums garliavų vyktį kur nors į kaimą. Taip ir padarėme. Garliavo kapitonas buvo malonus žmogus ir mus paėmė kartu, nors sumokėti ir neturėjome kuo. Pakely nuo draugės atsiskyriau ir pasiekiau Vilkiją, kur įki 1949 ir išbuvau vienoje š. šeimoje. Nors toje vietoje ir buvo ramu, bet bijojau be reikalo išeiti iš namų — tiek rusai mane buvo išgąsdinę. Tačiau ta ramybė neilgai truko — vieną 1948 m. vasaros naktį pasigirdo automašinu burzgimas, rusų kareivių veiksmas ir deportuojamų žmonių verksmas. Šeiminių

kams vistik pavyko pabėgti ir jį grįžo, kai visas šiek tiek apsiraminio, po kelių savaičių Atėję rusų kareiviai ir kokie tai civiliai mane kamantinėjo, kur yra šeimininkai ir kas aš tokia. Sužinoję, kad vokiekaitė, paliko ramybėje. Visą savaitę rusai vežė išstremtųjų turta, griovė namus ir geresnius pastatus, kuriuos taip pat išvežė. Po tremimų tuoj pradėjo steigti kolchozą. Ėmė trukti maisto ir rūbų.

Tokiai padėčiai esant, aš vėl iškeliauvu pėsčiomis į Kauną. Čia elgėtavau, buvau labai nusiminusi, nes neturėjau kur prisiglausti — daugiausia miegodavau Kauno miesto sode. Kartą man besėdint ant suolo, priėjo viena išsidažiusi ir

puošniai apsirengusį žydę ir paklausė, ar aš nesutikčiau pas ja eiti tarnauti. Aš mielai sutikau. Šeiminkai gyveno Nemuno gavėje, kur turėjo gerai įrengtą 3 kambarių butą. Pats šeimininkas buvo kokio tai kolchozo direktorium provincijoje ir tik savaitgaliais atvykdavo į namus. Tai buvo Lietuvos žydų šeima, kurių visi giminės zuvo gheite. Žydės brolis gyveno Amerikoje ir iš jo dažnai gaudavo laišku ir siuntinių. Abu šeimininkai brolio atsiųstais rūbais, nes brolio atsiųstais rūbais, nes vietiniai buvo labai brangūs ir blogos kokybės.

Senamiestyje gyveno labai daug žydų. Ir bendrai jų ir ru. (Nukelta į 6 psl.)

KRITIKUOJA SIEKIANČIUS KLAIPEDOS

Vokiečių socialdemokratų spaudos biuletėnis SPD-Pressdienst rugp. 10 d. numeryje aštriai puolė "BHE" partija, (kuri dabar prieš rinkimus ir Bundestagą yra pasivadinus "Gesamtddeutscher Block" ir skelbiasi pirmoje eilėje ginanti tremtinių pabėgėlių reikalus) taip pat ir jos pirmininką Waldemarą Kraftą.

Tos partijos vadovybė primetama, kad ji be jokio rezervo mellinasi prie tu naciškos epochos veikėjų, nuo kurių veiksmų Rytų tremtiniai kaip tik yra skaudžiausiai nukentėję.

Krafto reikalavimai — tai kraštutiniausia, kas yra buvę iš nacionalistinės pusės keliama nuo 1945 m. Jis nesitenkina Sudetų krašto ir Klaipėdos krašto, kas praktiškai reikštų grįžimą prie Miuncheno sutarties ir prie Lietuvos Vokietijos sutarties, kuri buvo sudaryta Hitlerio spaudimu, bet jis reikalavo ir Danciją ir Vakarų Prūsijos koridoriaus, taigi sri-

tis, kurios sudarė tiesiogine priežastį 1939 m. karui prasidėti, rašo SPD spaudos biuletėnis.

Visa tai Kraftas noris pasiekti juodos — baltos — raudonos vėliavos ženkle, kuriai jis esąs pasišventęs. Šitokie reikalavimai, rašo biuletėnis, pavojingai pasunkinsias kovą už atgavimą Oderio Neisės sričių ir Rytų Prūsijos, Stambiojo kapitalo ir buvusių nacių vadų pritarimus ir parama Kraftui kaip tik rodas metamorfozė iš pabėgio "Ostlandreiteri" (Jojika į Rytus).

Kaip pastebi Stuttgarter Zeitung rugp. 11 d. numeryje, šitas puolimas Bonoje susilaukė didžiausio dėmesio. Atrodo, kad koalicija tarp socialdemokratų ir Krafto BHE jau nebus įmanoma.

— Salta arbata arba arbata su ledais pirmą kartą pradėta vartoti 1904 metų vasarą St. Louis parodoje.

Still Time*
Ideal weather to visit EUROPE on a world-famous American Express escorted tour. Departures from New York until SEPT. 201. Each tour painstakingly planned... skillfully managed... attractively routed... to bring you the best of the Continent. Your choice of Leading Ships and Airlines. For complete information and literature on these Escorted Tours of Europe see

A. S. TREČIOKAS TRAVEL SERVICE
315 WALNUT STREET (kampas Adams St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas Market 2-4867

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Jerónimo Cico Vilnius TARP AUDRU, didžiulė apie 570 psl. knyga, vaizduojanti Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių vargus ir kovas už savo teises lenkų okupacijos metu. Knyga iliustruota Vilniaus ir Vilniaus krašto vaizdais, su žemėlapiais, gausi apybraižomis, intriguojanti aprašymais, būtina kiekvienam, besidominčiam Vilniaus problemomis. Knygos kaina 5.00 dol., su kietais viršeliais 1 dol. daugiau.

Luigi Pirandello PIRMOJI NAKTIS, pagarsėjusio italų rašytojo ir Nobelio premijos laureato novelių knyga, 121 psl., kaina 1.50 dol.

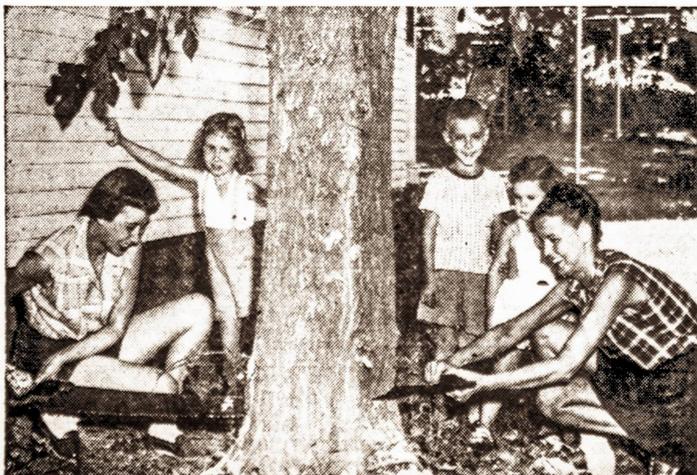
Prosper Merimee KOLOMBA, žymaus prancūzų klasiko romanas iš žiaurių vandettos (kraujo keršto) papročių nusiaubtos Korsikos vaizdais ir žiaurais gyvenimo spalvingumu, 221 psl., kaina 2.25 dol.

VISOS ŠIOS KNYGOS GAUNAMOS LEIDYKLOJE IR PAS MŪSŲ KNYGŲ PLATINTOJUS

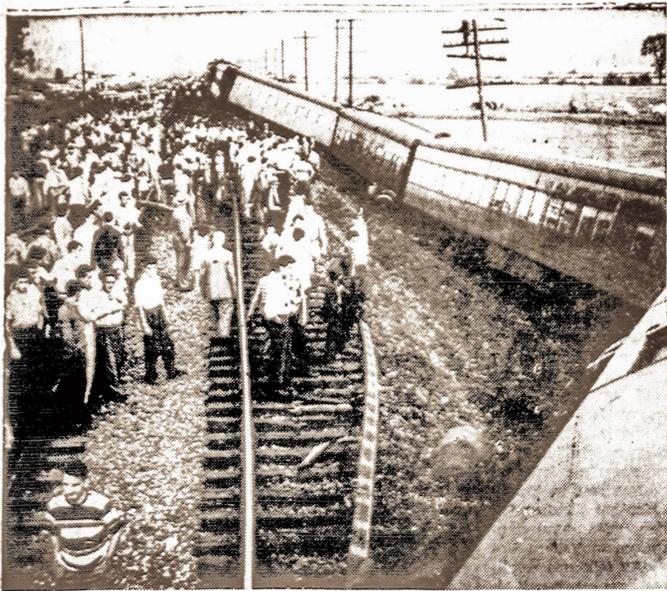
TERRA

748 WEST 33rd STREET,

CHICAGO 16, ILL.

Motėrimis nepatinka, kad medis užstoja saulę...

Andai netoli Montreale nuvirto nuo bėgų keleivinis traukinys, bet, laimei, nė vienas keleivių nebuvo rimtai sužeistas.

VOKIETAITĖ PASAKOJA GRĮŽUSI IŠ LIETUVOS

(Atkelta iš 5 pusl.)

sų Kaune buvo labai daug. Rusų vaikai bastosi gaunamos po Kauną, užkabinėja ir kolioja žmones, bei vagiliauja. Vakaraš visiškai nesaugu gatvėse ir dažnas atsitikimas, kad žmones apjplėšia ir išrenega. Milicija į tai nekreipia į tai dėmesio. Spekuliacija Kaune žydi ir ja daugiausia užsiima žydai. Juos milicija taip pat nepersiekioja — jei suima, tai tik dėl akių ir vėl paleidžia. Seiminhinkai labai gerai maitinasi. Jiems niekuomet netrūko vištienos, sviesto, kiaušinių ir sūrio, nors lietuviai tiesiog badavo. Žydai ir rusai Kaune gerai apsirengę — jų moterys labai išsidžiugusios. Jau nebesimato, kad rusės vad. "katiušomis" nešiotų baretus — visos nešioja puošnias skrybėles. Kas vasarą jos seiminhinkai išvykdavo vasaroti į Lampėdžius. Ten vasarodavo vieni žydai, žydė pasakojo, kad vien kambarys jiems ten kainuojas sezonų virš 500 rublių.

Jos seiminhinkai nebuvo religingi ir šabaso nelaikė. Kai mynai žydai buvo pamaldūs ir laikėsi savo tikybos papročių eidavo ir sinagogon. Jos seiminhinkai dažnai kaimynus pajukdavo.

Seiminhinkai skaitydavo kažkokį rusišką laikraštį, kurį pirkdavo kioske. Kiek pamena, laikraščiu Kaune po butus niekas neišnešioja. Jos manymu dėl to, kad yra stoka prenumeratorių.

Nors seiminhinkai buvo ir bolševikiško nusstatymo, bet vistiek klausydavosi užsienio radijo pranešimų ir buvo nervingi. Užsienis klausytis buvo labai sunku, nes sovietai trukdavo.

dydavo. Nors seimininkų radijo aparatas buvo geras ir naujas, bet užsukus Londoną ar kitą vakarų stotį girdėdavosi tik burzimas ir cypimas — lyg simtas velnių jame šokius rengtų (taip išsitaravo seiminhinkė).

Būdama Kaune mažai kur išėdavo, nes bijodavo, kad milicija jas nesuimtų ir neišvežtų. Kartais su seimininke nuėdavo į kiną. Kaune buvo tik trys kino teatrai. Kinuose buvo rodoma rusišku ir vokišku filmų. Buvo keletą kartų su seimininke nuėjusi į šokių, kurie buvo rengiami vienoje kavinėje už miesto sodo. Čia publika daugiausia taip pat iš žydų ir rusų. Nors tai ir buvo kavinė, bet kavos gauti nebuvo galima — stiklinėmis buvo geriamas alus ir degtinė. Daugiausia buvo šokama valsas, fokstrotas ir tango — kitų šokių, šokamų čia vakaruose nebuvo šokama.

Nors kavinė buvo pirmieji,

bet rusų karininkai šokdavo su kepurėmis, papirosais dan-tyse ir naganais prie diržų. Vaizdas būdavo šlykštus ir aš mieliau likdavau namuose. Labai dažnai įvykdavo ten ir mustynių, kur žydai nuo rusų karininkų gaudavo nemažai pylos.

Būdama kaime labai pamėgė ir pamilau lietuvius ir jaučiausi jų šeimos nariu, tačiau persikėlus į Kauną susitarinti su lietuviais nepavyko. O tam priežastis — kad turėdavau pas žydus. Tokių vokičių lietuviai labai vengė.

Jei Lietuva būtų kartą laisva, tai mielai jon nuvykčiau — bent pamatyti tuos savo jaunystėje pramintus takus, — baigia pasakojimą vokietaitė.

● Mykolaičiko laiška Eisenhoweriui, kuriame jis kalba "tautos igaliojimu", dalis lenkų spaudos vadina "samozvancu žygiu", paneigdamą Mykolaičikui bet kurią teise kalbėti lenkų tautos vardu, Ypač pasipiktinama, kad Mykolaičikas savo pareiškime nė žodžio nepasakąs dėl Lenkijai atimtų Vilniaus ir Lvovo miestų, tuos moraliai sutikdamas su įvyksiais faktais.

● Generolas Sosnowski, 7 mėnesius Londone bandęs sutalinti įvairias lenkų sroves ir jas sujungti, išvyko iš Londono neatėkęs sutarimo. Po ilgų posėdžiavimų ir pasitarimų su lenkų organizacijomis ir srovėmis, dabar besigrupuojančiomis aplink "Tautos Tarbybą" ir ją priešingą "Politinę Tarbybą", galutinai išdirbtą susitarimo projektą nė viena šalis nepriėmė.

Be šių dviejų pagrindinių srovių, dar egzistuoja Mykolaičiko — Koto vadovaujamos grupės, veikiančios Jaltos grupės pagrindu. Šitas grupės vieningai smerkia abiejų pagrindines sroves, kad ir nesutardamos tarpusavyje.

Gerį draugai

Laiškai

Gerbiamas Redaktoriau:
Dėkoju Tamstai už paskelbimus apie mūsų draugiją "Nemunas". Ateinantį susirinkimą aš pranešu draugijos nariams ir patarsiu, kad jie užprenumeruotų Tamstos laikraštį. Aš pats sugavau vieną spaudos "vagi", kuris skaito Tamstos laikraštį, bet prenumeratos nemoka. Persiėvels atėmiau 5 dol. ir siunčiu Tamstai.

Jei šioj apylinkėje yra ir daugiau tokių, prašu pranešti man, aš juos "sutvarkysiu". Žinoma, išskyrus save patį.

Linkiu Tamstaj visio geriausio.

Reiškiu pagarba,

Jamesburg, N. J.

Gerbiamas Biežiuli!

Tenka manyti, kad geriau galį karta surinkti pinigų iš prenumeratorių už bargan siunčiamą Vienibę pasitar-

naus Tamstos įžanginis "žodis skaitytojams", negu nekaltas sąskaita. Tai ir man mintį sukėlė, kad "skola — ne rona" ir tuč tuojau reikia gražinti. Todėl kartu su šiuo siunčiu \$5.00 už Tamstos redaguojamą ir man bargan siunčiamą savaitraštį Vienibę, kurią labai pamėgau ir ją skaitau su dideliu malonumu. Man ypač yra įdomūs Tamstos įžanginiai.

Savaitraštis daro gera įspūdį tiek savo išvaizda, tiek formatu, tiek turiniu.

Tame garbingame spaudose darbe linkiu Tamstai sėkmės.

Tamstos senas bičiulis,

Povilas Dirkyš

Chicago, Ill.

A. ANDRIUSKEVICIUS
Laikrodininkas
Taisomi ir parduodami laikrodžiai, žiedai, apyrankiai, auskarai ir t. t.
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

86th ST. CASINO TEATRAS

210 EAST 86th ST. Tel. REgent 4-0257 BUTterfield 8-0561

NUO RUGSEJO 4 IKI 10, 1953
PIRMĄ SYKĮ AMERIKOJE

"Die Sunde einer Mutter"

Dalyvauja: Ria Byron, Hans Stuewe, Maria Ray, Mimi Sharp, Anton Pointner, Hans Marr

Peter J. Dohm muzika, Gustav Machaty — rež.

"Hochzeit am Wolfgangsee"

Dalyvauja: Rose Stradner, Hugo Schrader, Oskar Sima, Else Elster, Hansi Niese, Max Guelstorff

NAUJAUSIA VOKIŠKA SAVAITES APŽVALGA

Tel. Hampton Bays 2.0329

OLIVER TWIST INN

Restoranas-Baras-Viešbutis Atlanto pakrantėje

Paul Zorlanda ir sūnus, sav.

Prie Shinnecock Light, Hampton Bays, L. I., SOUTHAMPTON, L. I., N. Y.

Traukiniu LRR iš Penn stoties New York, Brooklyne ar Jamaica, automobilišiais Sunrise Highway (Route 27, Jericho Turnpike (Route 25) iki Riverhead ir iš čia Route 24 South iki Hampton Bays.

TRUMPAI IR AIŠKIAI

(Atkelta iš 4 pusl.)

Ar tik vėl nepasikartos išsi-gandusių didžiųjų "turgus" mažųjų sąskaiton?... Patogu-mais pertekusi demkratija greičiau linkusi džiunglių tig-rui retkarčiais įmesti gerklėn "kaltajį ežiuką", negu kad pa-jimtų gerą šautuvą ir paleis-tų lemiamą šūvį...

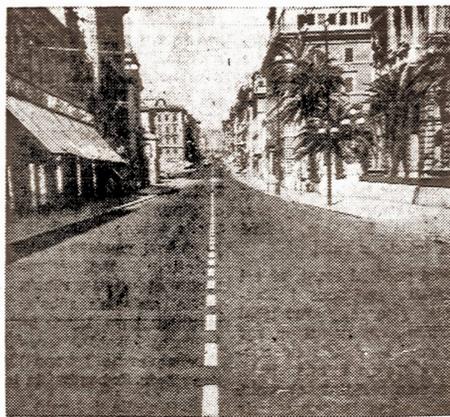
Tik užsigrūdinusio mūsų ugnyje generolo Eisenhowerio žodžiai: aš dirbu tikrai teisin-gai ir garbingai taikai" — mums, mažiesiems, tebėra vie-ninteliu laisvės švityriu šiose klaikiuose politinio banditizmo džiunglėse. Gal būt šiam vy-rui bus lemta įgyvendinti tai, ko nepajiegė ar nenorėjo įgy-vendinti "mažasis Prancūzijos kapralas" — Napoleonas Bo. naparte.

MUS. buvusius daiktažmo-gius, "garsiuosius" DP, ku-riems buvo lemta vienerius metus "persiaukiekti" "raudo-nųjų kampelių" glūdomoje, — tie patys maskviniai "apašta-lai" dieną naktį mokė, kat-p turime laimėti pasaulinę revolu-ciją, kaip greičiausiai įvesi-me "supuvusios demkratijos-se" proletarijato diktatūrą. Of-icialioji medalio pusė buvo la-bai kilni, tačiau užpakalinė, tarp eilučių, bylojo: —

— Reikia kiršinti tautą prieš tautą, religiją prieš religiją, bedievi prieš praktikuojantį religinį žmogų, griauti iš vi-daus nors ir mažas, pavyz-dingas nekomunistines valsty-bes, kelti kraštutinius nacio-nalinius jausmus kapitalistų kolonijose, siundyti "boma" prieš pavyzdinę, taupų darbo žmogų, inteligentą idealistą prieš bet kurią valdžią, samdi-nį prieš jo darbdavį, sūnų ir dukrą prieš savo gimdytojus...

Ar po pastarųjų 13-os metų Vakarų pasaulis kiek praregė-jo?... Kai JAV vyriausybė pradeda "čiupinėti" komunistuo-jančius savo pillečius, dirban-čius JT rūmuose, tai keliamas baisiausias alarimas apie ne-girdėtą "terorą", prasidėjusį šioje šalyje... O kai norima iš-vilkiti aikštėn ankėčiau minėti komunistinio šamoklo gink-lai, sakoma, kad JAV valdžia gauda "raudonąją silkę".

O tuo tarpu vakarų demok-ratių diplomatai įvairiose so-stinėse ir toliau geria šampa-ną su maskvinio fašizmo "na-cionalnykais"... O tuo tarpu — kristaliniai stiklai švyti nuo komunistinio žvėries žuvusiųjų geriausių Amerikos sūnų kraujo purpuru ir motinų ašarų briliantais...

Via Nazionale Romoje karštą vasaros dieną

Stalino laureatai

Maskvoje leidžiamo Novyj Mir paskelbtoje 35 m. sovietų literatūros sukaiktės progna tabelėse, kaip jas paduoda Ost Probleme 28, Sovietų Są-jungoje išleisti tokį pabaltie-čių rašytojų, Stalino laureatų, veikalų kiekiai:

Gudaicis - Gusevičiaus 9 lai-dos, 145,000 tiražu, 2 kalbo-mis, S. Neris 22 laidos, 215,000 tiražu, 4 kalbomis, T. J. Tlvyčio 11 laidų, 79,000 tira-žu, 2 kalbomis, A. T. Venclo-vo 19 laidų, 180,000 tiražu, 2 kalbomis. Iš viso 61 laida, 619,000 tiražu.

Trijų estų laureatų veika-lai, Jakobsono, Leberechto ir Smulio, išėjo 79 laidomis, 1,330,000 tiražu. Nepaprastai "populiarūs" ar vertinami 4 latvių laureatai, Lacis, Saksa, Sudrabkalnis ir Upiets, kurių veikalai išėjo 226 laidomis, 4,667,000 tiražu.

PIKNIKAS DARIUS IR GIŘENO PAMINKLUI

Rugsėjo 6 d., šį sekmadienį, SLA 365, 308 ir 338 kuopos ren-gia pikniką, kuris įvyks Rožė-no ūkyje, netoli Bostono ir kurio plėnas skiriamas Dariaus ir Gireno paminklui Brookly-ne statyti. Pradžia 1 v. p.p. Bus įdomi ir labai įvairi pro-grama. Lietuvas atveju, pikni-kais vyks po stogu. Į pikniką reikia važiuoti taip: Route 8 per Bridgewater ir Route 104. Vieta, kur piknikas įvyks, yra ši: 488 N. Main St., Raynham, Mass., prie Nippenicket eže-ro. T.

Namai pardavimui

RICHMOND HILL: Puikus dvieims šeimos namas, 25x100 sklypas, 11 kambarių, aliejum apšildomas. Abu butai fušti naujam savininkui. Pul-kus pirkiny, tiktai du bloka! nuo Lefferts Boulevard, Kaina tiktai \$13,250.

PRIE WOODHAVEN: Par-duodama puikus dvieims še-loms namas, 11 kambarių, še-ši bus tušti naujam savinin-kui.

TURIME PIRKEJŲ dides-niems bei mažiesiems žemės sklypams. Pageidaujama, kad būtų Long Islande, Westches-ter County arba šiaurinėje da-lyje New Jersey valstybės. Ga-lime gauti geras kainas, jeigu žemė tinkama. Pastatai nebū-tini. Kas turite sklypą ir ma-note jį parduoti, kreipkitės pas ORMAN & MICHELSON, 111-15 Jamaica Avenue, Rich-mond Hill, N. Y., arba telefo-nuokite Virginia 9.0842. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais raštine uždara trečiadieniais.

ORMAN & MICHELSON
Real Estate - Insurance
111.15 Jamaica Avenue
Telefonai
VI 7-4111—FL 4-2729—VI 9-0842

DU KAMBARIAI, atskiras jė-jimas, šiluma, šiltas ir šaltas vanduo. Kreiptis vakarais šiuo adresu: 8Butas 19, 307 S. 3rd St., Brooklyn, N. Y.

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. MURray Hill 8-8677
12 Shore Lane, Bay Shore, L.I.
Telef. Bay Shore 7-3710

DR. F. M. BINTAKYS
91 Hanson Place
Brooklyn 17, N. Y.
STerling 9-5285

PETER GUSTAITIS, Jr., M.D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I., N. Y.

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

DR. JANINA SNIESKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyn)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAYlor 7-8231

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

JOSEPH ZABNER, M. D.
AKIŲ GYDYTOJAS
35 E. 7th Street
New York, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.
Pūslės, odos, kraujo, vidaus ligos ir nusilpimai, Nerval, glendos, užkietėjimai, vidiniai skauduliai.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th St., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

ANNA'S BEAUTY SALON
ANNA SEEBERG, sav. estų tautietė
Atidaryta 10-8 val. (antr. ir šešt. 10-5)
Plaukų garbinavimas \$7.50 ir daugiau.
Papuošimas antakių ir blakstienų
581 LEXINGTON AVE., NEW YORK 22, N. Y.
(Tarp 51 ir 52 St.) Telefonas PL 3-5967

TIKRAS LIETUVIŠKAS GINTARAS
AUKŠCIAUSIOS KOKYBĖS—SEŅOS IR NAUJOS MADOS
Puikiausias savo tėvynės atsiminimas,
Karoliai, auskarai, žiedai, apbrankės, sagos ir t.t.
Užsakymai primami paštu ir telefonu. Istaiga atidaryta nuo 10 iki 6 val. v. 50 metų tik gintaru prekiaujama:
AMBER GUILD, LTD.
80-19 31 Ave. Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kasy ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausias rūšies maistas, įvairiausios gėrimai
DU ORKESTRAL, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitiems iškilimams. Visus užsakymus mes išpildome ko-geriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8802

Telefonas: EVERgreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARDAS MISIUNAS SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti
Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Vyt. Alseika, prieš išvykdamas į Vokietiją dirbti Vilko Informacijų skyriuje, aplankė ir Vienybės istaigą.

E. Lengvenytė, iki šiol gyvenusi Port Washington, L. I., savo laiku studijavusi Italijoje biologiją, išvyko į Kanadą baigti studijų. Išleistuvės įvyko pas šeškus Great Neck, L. I.

Inž. V. Džis ir jo žmona I. zabelė siūnia linkėjimus iš SLA vasarnamio Atlantic City, N. J., kur jie, beje, pasigenda Vienybės... Be to, Dilai rašo, kad jiems labai rūpi Vienybės vėjus.

Alma Kasmodiūtė praėjusi sekmadienį savo uželgis lankytojams Great Neck, L. I. su rengė "clam bake" valės, kurių metu svečiai buvo priliti sviežiu jūrų maistu, alum ir šokiais.

Dr. J. Dičpinigaitis, iki šiol dirbęs vienoje ligoninėje, išlaikė New Yorko valstybės kvotimus medicinos praktikai.

V. Beliajus, šokėjas, žurnalas Viltis redaktorius, apie dvejus metus gydydėsi džiova Denver, Colorado, apieido sanatoriją ir šiuo metu lankosi rytinėse valstybėse.

Adv. S. Briedis vyksta į Dariaus Girėno paminklo naudai rengiamą pikniką, šį sekmadienį, rugsėjo 6 d. Bostono apylinkėse.

Aleksis Rannit, lietuvių ir estų rašytojas, meno kritikas, ilgesni laiką viesėjėsi Chicagoje, šiomis dienomis grįžo į New Yorką.

K. Kazlauskas, atvykęs iš Philadelphiajos aplankytį savo draugų New Yorke, buvo užėjęs ir į Vienybės redakciją.

V. K. Jonynas, dailininkas, šį šeštadienį švenčia savo vedybų 20 metų sukaktį.

J. Karvelis, žymus prekybininkas, turįs net dvi krautus — knygyną ir įvairių reikmenų parduotuvę — Chicagoje, lankydamsis rytinėse valstybėse, buvo užsukęs ir į Vienybės istaigą.

W. J. Drake-Dragūnas, žinomas advokatas, su žmona, sūnum ir dviem dukterim grįžo po trijų savaičių atostogų, praleistų Orient Point, L. I.

Vyt. Saulius, chigagietis veikėjas, grįždamas iš savo ilgos kelionės po Kanadą ir rytines valstybes, aplankė Vienybės istaigą. Kartu su juo lankėsi ir dail. R. Viesulas.

V. Daugelavičienė iš Montrealio siūnia Vienybės naują prenumeratę (p.lė Stanevičiūtė) ir žada toliau talkininkauti.

DAR NETURI PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO?

Nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriam pasaulio mieste atsidūrę greitai susirasite lietuvių koloniją, istaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, žinyne rasite smulkiai išaiškintą naująją JAV Walter McCarran imigracijos ir Pilietybės istaigą, visų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškintą JAV mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami žinyną jūsite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių istaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t.t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. Žinynas būtina reikalingas kiekvienam kultūriniam lietuviui. Reikalauti pas platintojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasistūdinti penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 St., New York 24, N. Y.

KAZYS MOTUZAS PAS LAPIENĘ

Šių metų rugpjūčio mėn. 29 d. P. Lapienės vasarvietėje Stony Brook susirinko gražus lietuvių būrys, — keli gydytojai, keli mokytojai, keli karininkai, dail. Galdikas ir daugybė jaunimo. Visur girdėti kalbant tik lietuviškai. O vasarvietės aplinka — lietuviškesnė už Aukštiosios Panemunės. Čia daugybė lietuviškų laikraščių ir žurnalų, čia didele lietuviškas knygynas, čia salės ir kambarių sienos papuoštos lietuvių dailininkų paveiksiais (jų daugiausia dail. Galdiko ir prof. dail. Jonyno). Čia niekas nekalba ne tik lenkiškai, bet ir angliškai. O Lapės pavardę visi aplinkiniai angliškai kalbantieji gyventojai ne tik žino, bet ir gražiai ištaria. Atseit, čia "biznis" nusilenkė lietuviškumui, o ne priešingai. Todėl nenustabu, kad čia lietuvių, ištrūkusį iš fabriko, gaivina ne tik saulė, jūros oras ir vanduo, bet ir lietuviška dvasia. Čia visada rasi lietuvių inteligentų, ir su jais pasvarstysi lietuviškumo

reikalus ir Lietuvos atstatymo problemas. Čia visad atletu vėsi, atgimsi ir pasisemsi energijos, kad dar galėtum gyventi ir lietuviu išlikti toje angliškoje amerikoniško žargonų jūroje.

Be šį kartą vasarotojus nušėbino Kazio Motūzo kinas. Ekranas atvirame ore, pamisėkė. Spalvoti filmai prieš akis rodo gražiausius Lietuvos vaizdus, žymius ir mums brangius lietuvių veikėjų veidus. Štai vaizdai iš K. Motūzo selmos albumo, lietuvių suvažiavimai Amerikoje, lietuvių savo tėvynėje, sportininkų pasirodymai, kariuomenės šventės, Zem. Kalvarijos atėjimai. Iš naujo filmo, kurį K. Motūzas rengia anglų kalba, matėme visa eilę gražiausių vaizdų: gražius pašto ženklus, moderniausius Kauno miesto namus, mokyklų, bankų ir fabriku naujus pastatus. Džiaugėmės juo filmais ir stebimės, ką vienas sumanus lietuvis gali padaryti.

Vėlybas medaus mėnuo: John R. Mott, 88 m. amžiaus ir jo žmona, 78 metų amžiaus, abu iš New Yorko, Bermudoje. P-nia Mott yra pirmoji JAV prezidento žmonos Moros Washingtonienės pro-pro-proanukė.

LATVIAI DIDELĖJE AKCINĖJE BENDROVĖJE

Pernai Vienybėje buvo rašyta, kaip brolių latvių tautos naujakuriai sėkmingai verčiasi namų statyboje ir kaip skubiais žingsniais jie žengia į turtingųjų eiles.

Dabar vėl tenka pasidžiaugti naujais latvių laimėjimais New Yorke. Negausius tremtinių būrelis 1949 m. perima vadovauti mažą E. Scillitoe Inc. akcinę bendrovę ir, palyginti, per trumpą laiką šią bendrovę jie išplečia. Latviams perėmus šią bendrovę, joje dirbo vos 7 žmonės, šandien dirba 70 darbininkų, tarp kurių vien latvių 50. Taip pat dirba keletas lietuvių.

Kaj tuo tarpu kitose amerikoniškose firmose pradėdantiems dirbti temokama po 90 ct., ar 1 dol. valandai, latviai iš karto moka po 1,25 ct.. Ši bendrovė, kurios akcijos šandien sudaro 300.000 dol., lėjo į New Yorko akcijų biržą. Bendrovė tikisi savo akcijas padidinti iki 1 mil. dol.

Bendrovės prezidentas yra O. Siliti, o viceprezidentai E. Beržins ir K. Lielbriedis. Kon-torai ir visiems skyriams vadovauja tik latviai. Bendrovei priklauso dar 10 kitų latvių tremtinių, kurių akcijų vertė siekia 10.000 dol. Vien 1952 m., per 2-ąjį pusmetį šį bendrovė padarė 254.500 dol. apyvartos ir liko gryno pelno 45.000 dol.

Bendrovė, kuriai vadovauja latvių inžinieriai, stato naujas mašinas, atlieka visokius mechaninius metalo darbus, turi nemažai vertingų naujų modernišku mechaniniu mašinų. Bendrovė vis plečiasi, darbo netruksta ir artimiausiu laiku žada persikelti į naujas erdvesnes patalpas.

Teko nugirst, kad latviu ateiviai turį įteigę dar viena bendrovę, kuriai taip pat gerai sekasi. Malonu pasidžiaugti broliu

PAJIESKOJIMAS
Aš, Joana Puodžiūnienė, pajieskau savo vyro Kazimiero Puodžiūno, nuo kurio buvau atskirta Lietuvoje 1944 metais liepos mėn. Vokiečių okupacijos laikais. Turintieji kokių nors žinių apie Kazimierą, prašomi ko greičiausiai pranešti mano advokatui K. W. Michelson, 111-15 Jamaica Avenue, Richmond Hill 18, New York, Virginia 74111.
—Joana Puodžiūnienė

TRYS GRAŽUS KAMBARIAI su baldais ir visa kita reikalinga apyvoka, išnuomojami šeimai arba pavieniems asmenims, švarioje rezidencinėje sekcijoje. Kreiptis: 88 Crystal St. (Tarp Liberty ir Glenmore Ave.), Brooklyn 8, N. Y. Telefonas: TA 7-4590.

KAMBARYS pavienio asmens bute. Dėl informacijų kreiptis: J. Baltaitis, 518 Grand St., Brooklyn.

tautos ateivių laimėjimais. Be šis džiaugsmas kartu kelia klausimą, kodėl mūsų naujieji ateiviai nesistengia sukurti ką nors panašaus, ką nors didesnio, kas užtikrintų pragyvenimą ir įrodytų, kad ir mes mokame kurti naujas gyvenimo sąlygas. Juk ir mes esame kovalantai vėsti mūsų tautiečius ir naujus ekonominius laimėjimus.

New Yorko Prekybos ir Pramonės Butas turėtų daugiau susirūpinti šiais klausimais ir pasistengti vesti mūsų tautiečius ir naujus ekonominius laimėjimus.

A. S. Trečiokas, žymus visuomenės veikėjas ir biznierių, rugsėjo 3 d. kartu su žmona Jieva Trečiokiene išvyko į Europą, kur jie aplankys Angliją, Prancūziją, Vokietiją, Šveicariją ir kitas šalis.

APSIVEDA

Šį sekmadienį, rugsėjo 6 d., St. Ephrem bažnyčioje, 790 Bayridge Ave., Brooklyn, N. Y., susitaukia Edvardas Arbačiauskas su Mouren Connolly.

Edvardas Arbačiauskas yra Herbert ir Bloomfield automobilių prekybos, Franklin Square, L. I., vedėjas. Jis gyvena tame pat miestelyje, 118 Lawrence St. Jaunoji Mouren Connolly gyvena 1146 72nd St. Bay Ridge, N. Y.

Vestuvių puota įvyksta Club 880, Jamaica Ave. Puotoje dalyvaus daug draugų, jų tarpe brooklyniečiai Garšvai, jaunojo gimnaziškai Charles Pupkis su žmona ir daugelis kitų.

Po vestuvių jaunieji išvyksta kelionas savaitėms į Florida.

RADIJO PIKNIKAS

Stuko vadovaujami radijo programai palaikyti, Rūta rengia pikniką, kuris įvyks rugsėjo 13 d. Liet. Laisvės parke, Linden, N. J. Manoma, kad piknike dalyvaus kandidatas į New Jersey gubernatorių Robert B. Meyner ir Lindeno miesto mēras William J. Hurst. Programoje tradiciniai karališkos šeimos rinkimai, laimėjimai, dainos ir t.t. Šio pikniko rengimu rūpinasi J. Stukas, adv. K. Paulis, J. Liudvinaitis

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpė!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

X. STRUMSKIS, savininkas

322 Union Avenue, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuė, gyvuojanti jau 17 metų.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

JUOZAS GINKUS, VEDEJAS

TRECIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK. IS WWRL, 5000 kcl.

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

WAGNER THEATER

KASDIEN DVI FILMOS VOKIECIŲ KALBA PASAULINE KRONIKA JAUKI KINO TEATRO SALE

Filmos keitimasis penktadieniais visai savaitė 110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y. Pradegs privatizavimas: Tel. HE 3-2613

Kas atidarys 1 val. kasdien, BMT Subway — Canaris Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

Dr. Vencius rašo, kad Maine lyja...

Tuo tarpu, kaj New Yorko gyventojai kankinasi karštyje, taj dr. B. K. Vencius, nuvykęs su sūnum į Maine valstybę medžioti, štai ką rašo:

"Atrodo, kad teks grįžti namo tuščiomis. Pirmąsias dvi savaites čia buvo karšta ir netoliese degė miškai. Dabar štai jau šešta diena lyja. Miškuose taip šlapia, kad nė nosies nesinori niekur kisti. Kitą savaitę grįžtame namo, o rugsėjo 8 d. jau būsiu kabinete."

Be to, dr. Vencius skundžia, si, kad šmetit jis neturėjęs "laimės" susitikti su meška...

Futbolas ir šokiai

Rugsėjo 5 d. šeštadienį, 4:30 val. po pietų Lietuvių Futbolo komanda žaidžia draugiškas rungtynes su Brooklyn Sport Club savo naujoje aikštėje New Farmers Oval, Metropolitan Ave. ir 68 St., Middle Village — 3 val. po pietų priešais tarp rezervinių komandų.

Po rungtynių 8 val. vakare Vyt. Belecko svetainėje, Winter Garden Taver įvyks Lietuvių ir Brooklyn Sport Club susipažinimo valės ir šokiai.

Šį sezoną Lietuvių ir Brooklyn Sporto Klubai žais Lygos rungtynes New Farmers Oval aikštėje, todėl šios rungtynės yra svarbios kaip įvadas į draugišką, solidarų dviejų klubų bendradarbiavimą. Tikimasi, kad lietuvių futbolo mėgėjai šia proga parems savo klubą, atsilankydami į rungtynes. Šokiams įžangos nebus.

LTA Korp. Sambūrio išvyka į kalnus

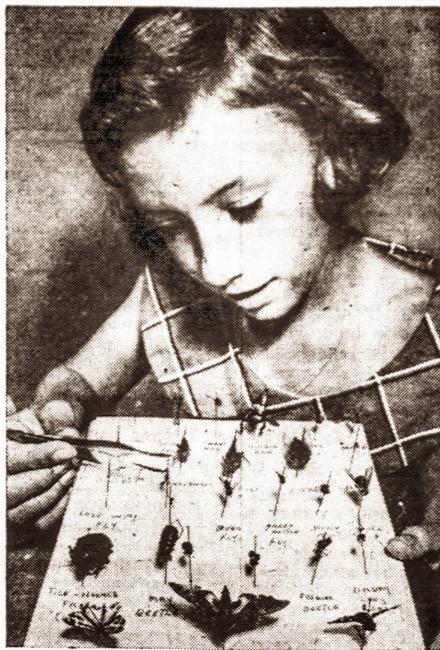
Vasarai baigiantis Lietuvių Tautinių Akademiųjų Korporacijų Sambūris New Yorke dar kartą šiais metais ruošia išvyką rugsėjo 13 d. (sekmadienį) Bear Mountain Sate Parke, N. Y., prie Bear Mountain Inn, į kurią kviečiamj atsilankyti visi Sambūrio nariai su šeimomis ir svečiais.

Renkamasis prie Bear Mountain Inn (restorano) tarp 10-11 val. ryto. Valgoma miške, išvyka galima vykti ne vien automobiliais, taip pat yra patogus susisiekimas Hudsono upę garlaiviais, be to, autobusais.

MOTERŲ VIENYBĖS SUSIRINKIMAS

Pirmasis šio sezono Moterų Vienybės susirinkimas bus rugsėjo 9 d. (trečiadienį) 8 v. v. Susirinkimas įvyks Damkų namuose, 86-04 94th St. Woodhaven, N. Y. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Sktn. A. Samušis vadovauja New Yorko skautų vietininkijos stovyklai, kuri vyksta rugs. 4-7 d.d. prie Dale's Drive-In vasarvietės, Eatontown, N. J., prie 35 kelio. Didysis lauzas įvyks sekmadienį, rugs. 6 d. 7 v.v., todėl ta diena yra ypatingai palanki aplankyti stovyklą, Lietuviškoji visuomenė kviečiama pabendrauti su jaunimu stovykloje.

Jauna New Yorko gyventoja ir vabzdžių

BROOKLYNO NAKTIBALDA

Karšta. Visą dieną saulės spinduliai, kaip adatos, badė kūną. Nuvargęs parėjau ir atsiguliau. Prakaitas pila, negalū užmigti. Veltui prakaitą lieti nuodemė. Atsikėliau ir išėjau į Grand Stryta. Saulės jau nėra, todėl malonu vaikščioti. Aš tapau Naktibalda, ir savo patyrimus jums pranešinėsiu.

Brooklynio biznierių Ignas Sutkus į Florida skrenda tada, kai Brooklyn nuostabi būna nutusios ledinės žvakės. O jo žentas Antanas Krasnicks ten vyksta vidurvasių, kaj Florida būna čia pat Brooklynė.

Rugpjūčio 22 d. buvo gražus bankietas Juozo Baltacio gimtadieniui paminėti. Taj įvyko jo restorane, 518 Gand St. Čia, naujietis, kuris savo išvaizda ir elgesiu atrodė kaip Jenkino dvygnukas brolis.

Brooklyniečiams žinomas Juozas Byron grįžo iš Kanados. Grįždamas su automobiliu nusirito į pievą. Nukentėjo Juozo automobilis, nosis ir dantys. Automobilį sutaisė mechanikas, dantis dentistas, o nosis, kaip Juozas sako, tegul patį susitaiso, taj kitąsyk nelys, kur nereikia. Kadangi Juozas vyras su ūsais, tai nuėjome pasivaistinti pas bartenjeri su ūsais, Mike Ramoska.

Atrodo, kad Brooklynio sportininkai rengiasi galutinai išnykti. Medžiotojų karalius Ignas Pečinskas jau išleidžia savo šautuvus, o Šimansko bučeriai — meškeres.

Visį gerai pažinojote siuėvju oranziatorių Jenkiną, kuris čabar gyvena Hawajų salose. Aną dieną Brooklynė sutiko naują Ruikį, būsimą vėnėros, nieko ypatingo, nes visi esame gimę ir turime gimtadienius. Be Juozas jau pasiekė 42nd, kur yra garsus Times Square, todėl ir buvo laikas jo gimtadieniui minėti.

Naktibalda

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **2 1/2%** Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25 to \$10,000

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE. 539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000. Member Federal Deposit Insurance Corporation

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuėje. Be, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of FINE CLOTHES FOR MEN

1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, vačiuojant Broadway BMT Linija).